

Glasnik MIRA

Godište VIII. • broj 7 • Međugorje • srpanj 2013. • cijena 2,5 KM /10 kn

*Otvorite se, dječice,
molitvi, otvorite se
mojoj ljubavi!*

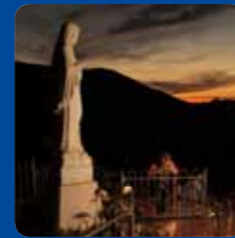
Draga djeco!

**S radošću u srcu sve vas ljubim i pozivam da se približite
mojemu Bezgrješnu srcu da vas mogu još više približiti
mojemu sinu Isusu i da vam On dadne svoj mir i ljubav
koja je hrana svakomu od vas. Otvorite se, dječice,
molitvi, otvorite se mojoj ljubavi! Ja sam vaša majka i ne
mogu vas ostaviti same u lutanju i grijehu. Vi ste pozvani,
dječice, da budete moja djeca, moja ljubljena djeca, da
vas sve mogu prikazati svomu Sinu.**

Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu!

25. lipnja 2013.

Iz sadržaja

Poruka za sadašnji trenutak
**Marija, Isusova i naša
majka**
vlč. Adalbert Rebić

32. obljetnica Gospinih ukazanja
**Ovo je svetište izraslo na
pokorničkoj duhovnosti**
fra Ivan Landeka

32. obljetnica Gospinih ukazanja
**Budimo klice novoga svijeta
s krunicom u ruci**
fra Miljenko Šteko

Iz prvih dana
**Pitali su koje mi je ime:
- Ja sam Kraljica Mira**
dr. Ljudevit Rupčić

U okrilju Kraljice Mira
Savez ljubavi i križa
Darija Škunca-Klanac

Susreti
**Ovdje nikoga nije
stid moliti javno i naglas**
fra Robert Bahčić

Fotografija na naslovnici: Foto Đani

GLASNIK MIRA | Utemeljitelj i nakladnik: Informativni centar MIR Medugorje | Glavni urednik: Krešimir Šego | Lektor i korektor: Zdenka Leženić | Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266 Medugorje, BiH | Tel.: 00 387 36 650 200; 653 327 | Faks: 00 387 36 651 300 | Služba pretplate: 00 387 36 653 342 | E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr | Internet: www.medjugorje.hr
Grafičko oblikovanje: Shift, Mostar | Tisak: Fram-Ziral, Mostar | List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006. | Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATA PRETPLATE: Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Medugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352 | **Iz Hrvatske u HRK:** Informativni centar MIR Medugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Societe generale - Splitska banka d.d., Broj računa: 2330003-5100201682 | **Iz Njemačke u eurima:** Informativni centar MIR Medugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Medugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300 | **Iz Švicarske u CHF:** Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (za Glasnik mira), IBAN : CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2 | **Iz svih europskih zemalja u eurima:** Informativni centar MIR Medugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Medugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300, BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044 | **Za sve valute iz drugih zemalja:** Informativni centar MIR Medugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

Promišljanje

Siromaštvo kao teološka kategorija u misli i praksi pape Franje

Papa Franjo već je 100 dana u službi. Nakon stotinu dana novinari stvaraju svoje zaključke, podvlače bitno iz njegovih nastupa, ističu naglaske Papinih postavki.

fra Tomislav Pervan

Prelistamo li internetske portale, zapaziti ćemo da papa Franjo u pravilu svojom neposrednošću, svojim neusiljenim, neposrednim pristupom ljudima šokira mnoge krugove. Za audijencija on se vozilom kreće već otprilike i pola sata prije početka. Zna izići iz vozila, zagrliti ili poljubiti bolesnika, nemoćnika, a osobe iz njegova osiguranja i pratnje nerijetko mu daju u ruke poneko dijete koje poljubi. On svojim gestama naprosto iznenađuje. Papa Benedikt dao je u završnom govoru za posjeta svojoj njemačkoj Crkvi *map of road*, putokaz i smjerokaz kojim treba krenuti u budućnost želi li biti vjerodostojna. Crkva treba biti alternativno, kontrastno društvo u odnosu na svijet, ona mora odbaciti od sebe svjetovno, mora skinuti terete povijesti, uhodanoga, građanskoga. Ne smije se poistovjetiti sa svijetom bogatih, zbrinutih, uhljebljenih. Još je sedamdesetih godina znao govoriti da je njemačka Crkva prebogata. A papa Franjo stalno govori o siromašnoj Crkvi, govori da katolici trebaju naučiti novi životni stil, da su siromasi Gospodnji povlaštenici, još u *Starom zavjetu*, a pogotovo u Isusovu navještanju. Evanđelje započinje sa siromasima (udovica Ana, kći Penuelova, u hramu), a javno djelovanje završava prizorom udovice koja u hramsku blagajnu ubacuje svoj zadnji novčić, sve što ima, svoj žitak.

Novi stil koji prakticira papa Franjo duboko pogađa, primjerice, staru rimsku aristokraciju, koja se osjeća nesigurnom u svojim dosadašnjim povlasticama. Čini se da je došao kraj jedne epohe, kao da se sve iznenada promijenilo. Rimsko plemstvo osjeća se nelagodno jer je pod upitnikom njihov odnos prema Svetoj Stolici. Njihovo je trajno ži-

▶ votno geslo bilo da se uvijek treba pokoravati i služiti papama. A ovaj novi Papa s kraja svijeta ne voli pompu, ne voli gala-večere, svjetovne obrede. Obitava u običnom hotelu, nosi se krajnje skromno, skromnije od bilo kojega vatikanskoga dvorjanina, Vatikanom ide pješice. Papa izrijetkom napada salonsko kršćanstvo, stalno naglašava da Crkva mora izići iz sebe, svojih zatvorenih prostora, na čist zrak.

Dok je Benedikt za zadnjega pohoda Njemačkoj u Freiburgu govorio o rasvjetovnjačenju Crkve u Njemačkoj i drugdje, njegove su riječi nerijetko krivo shvaćene i tumačene pa su pojedinci nagađali što je zapravo pod tim mislio ili na što je smjerao, dotle je papa Franjo u svojim izričajima jednoznačan i jasan. Ne dopušta prostor velikim tumačenjima ili, pak, da mu se riječi krivo tumače. „Crkva koja se vrti oko sebe uvjerena je – a da toga nije ni svjesna – kako izaruje svoje vlastito svjetlo. Ona zapravo prestaje biti misterij svjetla prepuštajući prostor onomu strašnom zlu zvanu duhovna mondenost. Ta Crkva postoji za to da bi u njoj jedni drugima prinosili kād.“

Te je riječi uputio prije ulaska u konkluve pa vjerojatno i to bijaše razlogom da su ga kardinali veoma brzo izabrali za papu. Neki su izričaj *duhovna mondenost* preveli s duhovnom posvjetovnjačenošću, što pojam još više približava onomu na što je mislio papa Benedikt kad je zborio o rasvjetovnjačenju. Možda pojam monden još snažnije pogađa bit stvari jer si možemo slikovito predložiti o čemu je zapravo riječ. To je životni stil koji daje primat vanjskomu, čemu se svijet divi, što je u svijetu ugledno i za čim svijet žudi, bogatstvo naime, ljepota, utjecaj, obrazovanje, samosvijest, karijera, sigurnost i odmak od onih dolje, od siromaha. Dakle, volja i želja biti gore, slovit i biti netko i nešto. Međutim, kršćanstvo nije ideja ni ideologija, nije ni tradicija ni folklor, nego je kršćanstvo prvenstveno osoba Isusa Krista. Trebam učiniti osobu Isusa Krista primarnom u životu, ono što on traži učiniti bitnim u životu. Da Isus nije osobno živio *Govor na gori*, ne bi ga mogao ni izreći niti izmisliti! A to je naš životni ustav, naša *Magna charta* kršćanskoga života. Benedikt je trajno ponavljao da moramo svoj život usmjeriti prema Isusu Kristu, prijateljevati s Isusom Kristom. Mi možemo biti Crkva samo onda kada nismo svijet. Krist uvijek brka naše krugove, on se isprječuje, on ne da mira, kida okove i lance institucija i uhdanosti. Krist želi u nama oplemeniti sve ono najbolje i najljepše. Crkva nije nikakva nevladina organizacija ili servis za naše vjerske potrebe ili humanitarne ciljeve, nego Kristovo tijelo, hram Duha Svetoga, Božji narod na putu prema vječnosti, eshatonu. Kršćanstvo bez jasne i jedno-

značne vjere u Isusa Krista ničemu ne vrijedi niti koristi. To je sol koja je obljutavila.

Nasljedovati Boga u Isusu Kristu, a ne kovati vlastite planove

Naspram općim trendovima papa Franjo stavlja pred nas posve drukčiju sliku Crkve od koje mnoge hvata strah - siromašnu Crkvu, Crkvu za siromahe! Tko se u prvim danima i tjednima ovoga pontifikata imalo ogledao na raznim portalima, mogao je i ondje pronaći mnoge raspre o toj temi. Ideja siromašne Crkve naišla je na plodno tlo i odobravanje. Crkva ubuduće treba biti i siromašna i ponizna, o čemu su pozitivno govorili te ponavljaju i sami nekatolici. Međutim, malo je tko Papine postulate primijenio na svoj osobni život. Bilo je i kritičkih glasova, poput upita želi li nam to ovaj Papa zabraniti sve što život čini lijepim i poželjnim. Drugi su, pak, govorili da siromaštvo treba ukloniti, a ne ga veličati, glorificirati. Međutim, i sam izbor imena prema asiškom sirotanu te njegovo zauzimanje za siromašnu Crkvu treba nam biti gradivo za dublje promišljanje.

Benedikt je govorio o rasvjetovnjačenju, a pravi odgovor na ono što ovaj Papa misli pod siromaštvom pronaći ćemo u odgovorima koje je ponudio za duhovskoga bdjenja. I ono što je Papa već tjednima isticao u svo-

jim kratkim jutarnjim homilijama izrekao je pred očima i ušima cijeloga svijeta u nekoliko jednostavnih i kratkih rečenica. Papa je jasno rekao: „Siromaštvo nije za nas filozofska, sociološka ili pak kulturološka kategorija, ne! Siromaštvo je za nas teološka kategorija.“ To je za nas naša prva i primarna kategorija jer je Sin Božji – koji je sišao k nama na zemlju – postao siromašan da bi s nama suhodio našim ljudskim, zemaljskim putovima. Ono što Papa misli pod pojmom siromaštva otkrit ćemo u Poslanici Filipljanima gdje jasno veli da se „Sin Božji ponizio i razvlastio, postao siromašnim i poslušnim“ sve do smrti na križu. Siromašna Crkva je, dakle, zajednica onih koji slijede Isusa Krista u njegovu predanju i posluhu nebeskom Ocu – savršeno neovisno o tome kako stvari stoje s nečijim bankovnim računom.

Jezgrena pojava biti siromašan jest, prema Franji, nadilaženje svih egoizama logikom evanđelja koje nas uči da se Bogu izručimo bez zadržke, do kraja. Naspram tome imamo prema papi Franji svjetovnjačko, mondeno srce, koje vjeruje samo sebi i u sebe se uzda. Takvo srce pomno računa, planira, žudi za priznanjem, karijerom, utjecajem, moći; želi ugled i odmak od drugih. Kršćanski životni stil koji živi i propovijeda ovaj Papa sušta je suprotnost takvu stilu. I taj

je stil atraktivan, privlačan, takav životni stil obećava radost, opuštenost, slobodu, hrabrost, mudrost, pravdu, odvažnost, otvorenost te istinsku ljubav prema ljudima. Takav stil čovjek crpi iz vrutka koji nije od ovoga svijeta, koji ima izvorište negdje drugdje. Prema Knjizi Otkrivenja, on izvire iz sama Jagančeva prijestolja. On nema imena, nije vezan ni uz čiju marljivost, predanost, pojedinac to ne može baštiniti, planirati niti organizirati. Izvor je sama božanska ljubav iz koje sve izrasta i proistječe te pogađa sve ljude, bez iznimke i zadržke. Izričito priznati taj izvor, povjeriti se tomu izvoru i rasti iz toga izvora – to znači biti siromašna Crkva. To je smjerkaz prema paradoksalnosti kršćanstva: tko je naizgled malen, on je zbilja velik, tko je slab, on je snažan, tko gubi, dobiva.

Prvi vidik takva siromaštva jest biti kao dijete. Kršćani mogu mnogo toga naučiti na putu prema istinskome kršćanskom stilu, naime, biti ovisan i nemoćan kao dijete, u svome životu, u svome rastu. Dijete je u svemu ovisno o drugomu imamo prema papi Franji svjetovnjačko, mondeno srce, koje vjeruje samo sebi i u sebe se uzda. Takvo srce pomno računa, planira, žudi za priznanjem, karijerom, utjecajem, moći; želi ugled i odmak od drugih. Kršćanski životni stil koji živi i propovijeda ovaj Papa sušta je suprotnost takvu stilu. I taj

Na sve se strane priča, trača, blati i ogovara... Jedni drugima skidamo i gulimo kožu, jedni drugima nanosimo bol, pokušavamo druge poniziti, umanjiti, omalovažiti samo da bismo mi u očima drugih ispali veliki. To nikako nije kršćanski, kristovski.

pretvara slabost u odrastanje, ne samo tjelesno nego i duhovno, duševno – ljubav čovjeka čini istinski snažnim. Ljubav je životna snaga! Ali, zašto nam teško pada, nama odraslima, otvoriti se Bogu komu svi sve zahvaljujemo, život i sve što imamo, čija ljubav hrani svoju djecu te tako iz slabosti izrasta snaga? Problem je u srcu koje se ne otvara, u zatvorenu srcu, srcu koje želi sve kontrolirati.

Nije lako svoj život staviti u nečiji život, pogotovo nekomu koga ne vidimo, koga ne možemo dodirnuti, nego samo slutimo da jest. Međutim, Isusova je riječ nedvojbeno: „Što god ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće, meni ste učinili!“ Riječi treba uzeti doslovce. Onaj bližnji je tijelo Kristovo, u bližnjima susrećemo samoga Krista; ne samo u euharistiji i njegovoj riječi nego upravo cjelovito i opipljivo, u bližnjemu. I kao što znamo iz prisposode o milosrdnom Samaritancu – bližnji je svaki s kojim se susrećemo. Od Isusa u euharistiji mi idemo k Isusu u bližnjemu! A nerijetko znamo u prolazu dobaciti novčić siromahu i mislimo da smo time učinili svoje. No, želimo li zbiljski susresti Krista, siromahu moramo pogledati u oči, pružiti mu ruku, zapodjenuti razgovor s njime jer novac koji mu dobacimo on može potrošiti na alkohol, drogu ili pak neko drugo zlo. Bitan je susret s osobom siromaha, kako je činio Franjo Asiški, koji je, sišavši s konja, poljubio gubavca.

Isto je i s bolesnicima. Oni su nam uvijek nadohvat ruke. Prepoznati u svakome od njih samoga Gospodina Isusa – to je od samih početaka kršćanstva bio kršćanski izvoran stil. To od nas čini sol zemlje i svjetlo svijeta u vremenu kada čovjekova osoba manje vrijedi od novca, anonimnih novčarskih transakcija, tržišta, u vremenu kad se sve orijentira prema mamonu, u vremenu kad imamo sve manje vremena za ono bitno, za susret s bližnjim, s članovima vlastite obitelji.

Na sve se strane priča, trača, blati i ogovara... Jedni drugima skidamo i gulimo kožu, jedni drugima nanosimo bol, pokušavamo druge poniziti, umanjiti, omalovažiti samo da bismo mi u očima drugih ispali veliki. To nikako nije kršćanski, kristovski. To urušava dušu i srce, osobu. Poglavitno pak u Crkvi. Ogovaranje u Crkvi uvijek je destruktivno. Stav je to Kaina koji ubija brata, ne

oružjem, nego jezikom. Pogrešne informacije, ozloglašavanje, kleveta – sve je to grijeh! To je nalik udaranju pljuske samomu Isusu! Trebamo biti sa samim Isusom – oči u oči! I to u susretu sa svakim čovjekom, ma gdje ga susretali. Papa izričito veli da se „siromašna Crkva zapućuje upravo prema Kristovu tijelu“, u svakome čovjeku.

To je ona razlika između izvorne Kristove Crkve i one „građanske“, mondene, svjetovne, koja se iscrpljuje u tome da ima strukture, moć i da je organizirana. Kršćanski izvoran stil temelji se na dvojakoj ljubavi koju ne poznaje nikakva svjetovna organizacija. Siromašna Crkva, Crkva za siromahe, znači dati se, kao sveti Franjo, voditi samim Kristom, prepoznavati i susretati u potrebitima samoga Krista. Taj put od nas iziskuje obraćenje – ne samo mondeno obraćenje. Nemoguće je zavlčiti se u zidine, u zatvorene prostorije, u svoje utvrde jer to vodi u svjetovnu Crkvu gdje se sve vrti u začaranu krugu i gdje je sve podređeno vlastitu dobru, ugledu, a ne ljubavi. Trebamo ljubiti kao što nas je Isus ljubio, a ne zatvarati se u sebe, u vlastite probleme, vlastite ideje, u vlastite interese u svom malenome svijetu koji nam nanosi toliko štete i izjeda nas. Moramo izići, poći ususret onima kojima treba naša pozornost, razumijevanje, pomoć, naša blizina; moramo im donositi Božju ljubav konkretnim gestama sućuti, istinske naklonosti, simpatije i ljubavi.

Danas mnogi kritiziraju papu Benedikta zbog odreknuća od službe. On je u svojoj starosti spoznao da ne može više. Spoznao je da mu treba pomoć. Bog nam daje znakove. Moramo se spustiti iz svoje umišljenosti i visina, stati objema nogama na tlo zbilje, izići iz vlastite sigurnosti i samouvjerenosti. Treba nam dar savjeta, jakosti, dar mudrosti i razlikovanja jer ne možemo sve sami. Bez upućenosti na druge ne bismo mogli opstati u ovome svijetu. Bez ljubavi u svijetu vlada nesnosna hladnoća i cvokotanje zubi, o čemu govori i sam Isus. Papa ne može bez Marije. Uvijek je negdje u žarištu Marija, ali i Sotona kao osoba koja pokušava onemogućiti Božje planove. Međugorje je već trideset i dvije godine na svjetskoj pozornici kao mjesto gdje se od samoga početka urušava kraljevstvo Sotone. Svi se moramo u to djelotvorno uključiti.

Marija, Isusova i naša majka

Unutar Kristova otajstva Marija zauzima mjesto od posebne važnosti. Ona je rado i radosno prihvatila Isusa i time posredovala u našem spasenju; surađivala je u Isusovu utjelovljenju „radi nas ljudi i radi našega spasenja“. Međutim, njezina punina milosti, njezina vjera, njezina suradnja na djelu Kristovu plod je jedinstvena otkupiteljskoga djela Kristova. Marija je u bitnoj ovisnosti o Kristu: ona je Isusova i naša majka.

vlč. Adalbert Rebić

Isusovo podrijetlo od Blažene Djevice Marije u kršćanskoj se predaji ističe već potkraj prve etape nastajanja i razvijanja kršćanskoga nauka o Kristu. Pavao taj sadržaj vjere prve kršćanske zajednice ističe u *Poslanici Rimljanima*, napisanoj 56. ili 57. godine u Korintu, 25 godina poslije Kristove smrti i uskrsnuća: „Pavao, sluga Krista Isusa... odlučan za Evanđelje Božje koje Bog unaprijed obećavaše po svojim prorocima u Pismima svetim o Sinu svome, potomku Davidovu po tijelu, postavljenu Sinom Božjim, u snazi, po Duhu posvetitelju uskrsnućem od mrtvih, o Isusu Kristu, Gospodinu našem...“ (*Rim 1, 1-5*) Podrijetlo Isusa kao čovjeka, njegovo podrijetlo od Davida, smrt, uskrsnuće i proslavljenje pripadaju cjelini kršćanske vjere od samoga početka kršćanstva. Kristovi vjernici od početka ispovijedaju „da je Isus Krist došao u tijelu“ ili, što je isto, da se rodio od žene, od majke. Kako se kroz povijest prvoga i drugoga stoljeća crkvena vjera sve određenije formulirala i definirala u obrascima, uzetima gotovo doslovce iz Svetoga pisma, tako se, zajedno s kristološkim i trinitarnim temama pojavljuje i tema Isusova odnosa prema Djevici Mariji: Isusovo začecje po Duhu Svetomu i njegovo rođenje od Djevice Marije.

Svjedočanstvo o Mariji, Isusovoj Majci evangelista Marka i Mateja

Marija se kao majka Isusa Spasitelja pojavljuje u svim novozavjetnim evanđeljima, *Djelima apostolskim* i *Pavlovoj poslanici Galaćanima* (4,6). Iz Markova i Matejeva evanđelja možemo saznati o Marijinoj ulozi u odnosu na prihvaćanje Sina Božjega, a iz Lukina o anđelovu naviještenju Mariji pri čemu je posebno znakovit njezin odgovor: „Evo službenice Gospodnje. Neka mi bude po riječi tvojoj!“ (*Lk 1,38*)

Treba imati na umu da evanđelja nisu nikakva znanstvena knjiga niti su evanđelisti izvjestitelji u smislu nekih kroničara. Oni bilježe kako se u ranim kršćanskim zajednicama naviještala vjera u Isusa iz Nazareta kao Krista, to jest Mesije.

Ni o jednoj drugoj ženi nije toliko zapisano u *Novom zavjetu* kao o Mariji. No, ne pišu o njoj svi novozavjetni spisi podjednako. Kod jednih Marija ostaje u sjeni, kod drugih prepoznamo tek njezine obrise, kod trećih se jasno pojavljuje u svijetlom obzoru koje okružuje Isusa. U njima se nalazi apostolska vjera koja je bitna za Crkvu u nastajanju i koja je bila promišljena i izrečena silom Duha Svetoga. Zato Pismo isto tako moramo čitati i tumačiti u „sili“ Duha Svetoga. Tumačenje Pisma treba biti nadahnuto istim Duhom kojim je Pismo napisano, a bližnju poruku treba, u skladu s pracrkvom i s općom Crkvom, osuvremeniti za svako vrijeme.

Markovo evanđelje smatra se najstarijim, pisano je između 65. i 70. godine. On ne izvješćuje o Isusovu rođenju i djetinjstvu. Markova je zajednica svoje zanimanje usmjerila na Isusovo javno djelovanje: „Od krštenja Ivanova do dana kad je uznesen (na nebo) između nas.“ (*Dj 1, 22*) Stoga iz njega malo doznajemo o Mariji.

Marko u trećoj glavi (*Mk 3, 20-35*) izvješćuje o nadiranju naroda za Isusom i o izboru Dvanaestorice. Tu opisuje kako su stigli njegova majka i njegova braća pred neku kuću u kojoj je Isus naviještao radosnu vijest „da ga obuzdaju jer se govorilo: ‘Izvan sebe je!’“ (*Mk 3, 20*) U taj biografski kontekst smještena je odlučna Isusova riječ o zasnivanju nove obitelji oko sebe. Isus razbija dosad tako važne rodbinske veze u Izraelu, zasnovane na krvi. On zasniva obitelj koja se temelji na slušanju i izvršavanju Božje volje. Na primjedbu iz puka: „Eno vani majke tvoje i braće tvoje, traže te!“ on im odgovori: „Tko je majka moja i braća moja?“ I okruži pogledom po onima što su sjedili oko njega u krugu te reče: „Evo majke moje, evo braće moje! Tko god vrši volju Božju, on mi je brat i sestra i majka!“ (*3, 33-35*) Iz ovoga Isusova izričaja mogao bi netko pomisliti da se Isus odmiče od svoje majke, da se odriče svojih prirodnih obiteljskih veza. Međutim, nije tako. Marija nije isključena iz skupine onih koji vrše volju Božju. Naprotiv, ona među prvima spada u novu Isusovu obitelj jer najuzornije vrši volju Božju i po njoj živi. Ona je, kako reče sv. Augustin, Isusova majka više po srcu i duši nego po tijelu.

Snimio Ferdinando Pérez

U šestom poglavlju Marko primjećuje da je narod govorio: „Odakle njemu ovo?... Zar nije ovo tesar, Marijin sin, a brat Jakovljevi, Josipov, Judin i Šimunov?“ (*Mk 6, 2-3*) Slično čitamo i u Matejevu evanđelju: „Zar on nije tesarov sin? Zar mu se majka ne zove Marija...“ (*Mt 13, 55*) Zanimljivo je da Marko ovdje ne govori o Josipu kao Isusovu ocu, kao što to čine Matej i Ivan. Sasvim je u skladu sa židovskim načinom govora da se spominje Isus kao sin Marijin, to jest sin žene. Po svojoj majci Isus je ušao u tkivo svojega naroda, židovskoga naroda. Po židovskom

zakonu majka određuje nečiju pripadnost Božjem narodu. Marija je, prihvativši da začne i rodi dijete koje je po Božjoj odluci Sin Božji, aktivno pridonijela ostvarenju Božjeg plana spasenja ljudi.

Bog je izabrao Mariju, skromnu i poniznu djevojku iz Nazareta, koja je tek bila zaručena s Josipom. Bog je čudesno zahvatio u život Marijin tako te je ona začela dijete po Duhu Svetome, kao što to tvrdi i evanđelist Luka. Tako Marija samo Bogu i svojoj suradnji s njime ima zahvaliti što je postala Mesijinom majkom. Ona tako zauzima s Isusom središnje mjesto u spasenjskom planu Božjem, isključivo Božjim zahvatom. Marija postaje majka Isusova. Njezino dijete potječe od Duha Svetoga.

Matej jasnije nego Marko tumači da Isus nije postao Sin Božji tek krštenjem, nego već začecem u Marijinu krilu (*Mt 2, 15; 1, 16.18.20*). Kršćanskoj je zajednici to bilo jasno zahvaljujući „sili Duha Svetoga“ koji je Isusove učenike upućivao u svu istinu. Matej pojašnjava da je Marija djevica i da je rodila Emanuela, to jest Boga s nama. Tu je usidren kasniji naslov Crkve za Mariju: Bogorodica (grčki: *theotokos*).

Matejevo izvješće prostodušno pripovijeda o Mariji i Josipu kao o zaručnici i zaručniku bez ikakva omalovažavanja ženidbe ili spolnosti. Ne postoji ljudsko objašnjenje za-

što je i kako je Marija djevica. Matej jednostavno i priprosto tvrdi da je dijete Marijino „Bog s nama“. Često ističe „dijete i njegova majka“ (*Mt 2, 11.13.20*), što ukazuje na to da dijete ima jače krvne veze s majkom nego s ocem Josipom. Dijete se spominje na prvom mjestu, ispred majke, što govori da je časni-je od nje.

Nadalje, opisujući pohod triju kraljeva (2, 1-12), pokolj dječice (2, 16-18) i bijeg u Egipat te povratak iz Egipta (2, 13-15.19-23), on podsjeća Židove na njihovu povijest: kao što je nekoć Bog posegnuo u povijest izbjegličke obitelji Jakovljeve, iz koje je nastao izraelski narod Bog, posegnuo je i u povijest svete obitelji – Marije, Josipa i Isusa. Nije uzalud Josip nazvan imenom svoga praoca Josipa Misirskoga. Iz ove Marijine i Josipove obitelji nastat će novi Božji narod.

Evanđelist Luka

Evanđelist Luka posebno uzvisuje Mariju zbog njezina poziva i njezina prihvaćanja da bude majkom utjelovljene Božje Riječi. Nju će prozvati svi naraštaji blaženom ne samo zato što je „Bog upro pogled na neznatnost svoje službenice“, nego i zato što je ona hrabro primila Božju ponudu izrazivši svoju apsolutnu spremnost da surađuje s Bogom: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!“ (*Lk 1, 38*)

Marija od anđela Gabrielja prima poruku da će „začeti i roditi sina“ i da će se on zvati „Sin Svevišnjega“ (*Lk 1, 31-33*). Neposredan starozavjetni biblijski kontekst odmah upućuje na Mesiju (usp. *2 Sam 7, 13.14-16; Zah 3, 8; 6, 2*). U *Starome zavjetu* „Sin Svevišnjega“ veli se u slici, metafori, za svakoga onoga koji je u posebnu odnosu prema Bogu: *anđeo* (*Ps 29, 1*), *izabrani narod* (*Hoš 11, 1*), *pobožni Izraelac* (*Mudr 2, 13*), a iznad svega *Mesija* (*2 Sam 7, 14; Ps 2, 7*). I mi smo Sinovi Svevišnjega ako ljubimo svoje neprijatelje (usp. *Lk 6, 35*). Nešto dalje, anđeo će jasnije izreći istinu o Isusu da će se zvati „Sin Božji“ (*1, 35*). Na djetetu Isusu ostvaruju se starozavjetna proroštva, i ono koje je Davidu preorokao prorok Natan (*2 Sam 7, 12s*) i ono koje je kralju Ahazu izrekao prorok Izaija (*Iz 7, 14; 9, 5-6*).

Prije nego će prihvatiti da se u njoj začne i od nje rodi dijete, sin Davidov, sin Svevišnjega, Marija izlaže poteškoću koja joj kao prva pada na pamet: „Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?“ (*Lk 1, 34*) Marija vjeruje. Njezinu vjeru hvali Elizabeta (*1, 45*). Ne sumnja kao što je sumnjao Zaharija. Marijino pitanje ima biblijsko-teološko značenje koje možemo razumjeti na temelju semitskog izražavanja o spolnim odnosima. Marijino pitanje tiče se začecja dje-

ta: ona zna da za začecje djeteta treba bračni čin, koji ona ne kani ostvariti prije nego se preseli u dom Josipov. Da bi s Marije skiniuo svaku sumnju glede djevičanstva, Luka dva puta (*1, 27*) Mariju naziva „djevicom“. A kako će se začecje djeteta ostvariti, protumačit će anđeo u drugom dijelu razgovora (*1, 35-37*).

Anđeo joj odgovori: „Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj začne sina. I njoj, nerotkinji prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. Ta Bogu ništa nije nemoguće!“ (*Lk 1, 35-37*) Ovaj Gabrielov odgovor sasvim jasno ukazuje na to da je tu riječ o čudu svemogućega Boga.

Luka je u ovom opisu pokušao teološki izraziti ono što je već prva kršćanska zajednica vjerovala u odnosu na Isusa Krista. On je već morao znati za tvrdnju prvih kršćanskih vjernika prema kojoj Isus Krist nije postao Sin Božji tek uskrsnućem od mrtvih (usp. *Rim 1, 4; 1 Sol 1, 10; Dj 13, 32s; Gal 1, 15*), ili prilikom krštenja u rijeci Jordanu, nego u krilu svoje Majke Marije. Držimo da je Lukina poruka odraz razmišljanja nad obrascima pouskrsnne zajednice Kristovih vjernika, odnosno riječi anđelove živo i dojmljivo opisuju ono što je Crkva propovijedala o Isusu nakon uskrsnuća. Vjera je prvih Kristovih vjernika rasla, razvijala se i prođubljivala. Taj rast objave i vjere može se naslutiti u spisima *Novoga zavjeta*. Marija nije mogla sigurno znati od prvoga trenutka začecja da će njezino dijete biti „Sin Božji“ u onom smislu u kojem mi kršćani danas vjerujemo u Isusa Krista „jedinorođenoga Sina Božjega, rođenoga od Oca prije svih vjekova, Boga od Boga, svjetlo od svjetla, pravoga Boga od pravoga Boga...“ Marija je, kao i svi drugi Isusovi učenici, poslušnim slušanjem riječi Božje i ispunjavanjem volje Božje (*Lk 8, 21*) rasla u vjeri. Od objave Božje pri začecju pa do Isusove smrti na križu, do uskrsnuća od mrtvih, Marija je čvrsto vjerovala, nadala se i ljubila.

Marija vjeruje kao i Abraham. Po tomu je Marija prva vjernica, najuzornija vjernica kako ju naziva II. vatikanski koncil (*Lumen gentium*, VIII. poglavlje). Marija je egzemplarno ponovila vjeru svoga praoca Abrahama. Naime, kao što je Abraham na početku povijesti spasenja Staroga saveza, tako je Marija na početku Novoga saveza Božjem pozivu bezuvjetno odgovorila vjerom i poslušnošću te tako dovršila niz starozavjetnih vjernika i započela niz novozavjetnih vjernika, onih koji su istinski sinovi Abrahamovi u vjeri (usp. *Gal 3, 7*).

Došli smo Ti, Majko draga!

Župa Međugorje već je desetljećima svjetsko molitveno središte, što se posebno snažno osjeća za obljetnicu ukazanja. Vidioci su više puta posvjedočili da je Kraljica Mira taj dan posebno radosna te da je obučena u zlatnu haljinu. Posebnost toga dana bila je vidljiva i za minulu 32. obljetnicu, kada je na misnim slavljinama sudjelovalo nekoliko desetaka tisuća vjernika.

Ivan Bor

Obljetnica ukazanja Kraljice Mira u Bijakovcima u župi Međugorje svake godine privlači mnoštvo župljana, vjernika iz susjednih župa te hodočasnika sa svih kontinenata. Tako je bilo već za prvu obljetnicu kada su mnogi, osim različitim prometnim sredstvima, pristizali pješice i bosonogi. Noć uoči obljetnice prilazne bi ceste bivale zakrčene, a žubor molitve i pjesme dizao se nad vinogradima, duhanima, brežuljcima... Mnogi, pješakeći desetke kilometara, u zoru ili u rano jutro odmorili bi oko crkve, odspavali koji trenutak, a potom pristupali sakramentu ispovijedi i sv. Misi. I tako se nastavljalo slje-

dećih godina, sve do danas. Autor ovih redaka sjeća se kako je za drugu obljetnicu nakon večernje Mise strpljivo čekao do tri sata iza ponoći da automobilom iziđe iz Međugorja jer su sve ceste, u kojem god smjeru pošao, bile prepune... No, nitko se nije ljutio, a nije zabilježen nijedan prometni incident.

Devetnica

Za 32. obljetnicu vjernici su se pripremili deveticom – molitvom krunice na Podbrdu. Premda su temperature prelazile i 30 stupnjeva, molitelja nije manjkalo, a među njima i lijep broj onih koji su u lipnju i početkom srpnja 1981. na Podbrdu svjedočili događajima koji su naše mjesto učinili svjetskim mje-

stom molitve i oazom mira koju mnogi prihvaćaju kao svoj drugi dom.

Hodnja mira

Godine 1992., u vrijeme najžešćega rata u Hrvatskoj i BiH, ubrzo nakon što su uoči Tijelova s vrata na župnoj crkvi skinute daske i vreće pijeska, za 11. obljetnicu održana je prva Hodnja mira Humac – Međugorje. Organizatori i sudionici bili su hodočasnici iz više zemalja koji su, zabrinuti za mjesto u kojemu su doživjeli obraćenje i susret s nebom, htjeli vidjeti kako mogu pomoći onima koji su ih godinama srdačno primali, a sad se našli ili u izbjeglištvu ili u zebnji za sutrašnjicu. Prispjevši iz Splita na Humac, s Gospinim slikama i u molitvi, koju su predmolili

međugorski svećenici, pošli su na vjerojatno najneizvjesniju molitvenu hodnju u svome životu. Na putu do župne crkve, premda je sve bilo utihnuto, s vodom i sokom dočekivali su ih župljani ohrabreni pouzdanjem u Boga i Kraljicu Mira. I Hodnja mira svake se godine nastavila održavati, ali sa sve većim brojem sudionika.

I ove godine, na Ivandan, u ranim jutarnjim satima na uočnicu obljetnice ukazanja pošla je s blagoslovom pred crkvom sv. Ante na Humcu. Nepravедno bi bilo nabrajati zemlje iz kojih su došli jer bi se neku moglo zaobići, no nekoliko tisuća vjernika koracalo je u molitvi zahvaljujući Kraljici Mira za sve primljene milosti.

Nakon četiri sata hoda, okupljene pred crkvom sv. Jakova, sudionike je Presvetim Oltarskim Sakramentom blagoslovio fra Danilo Perutina.

Svete Mise na uočnicu na hrvatskom su jeziku slavljene u 7, 8, 11 i 19 sati, a vjernici su već od ranih jutarnjih sati pa do navečer imali prigodu za sv. ispovijed. Prije podne slavilo se 19 Misa. Noć na obljetnicu, od 22 do 5 sati vjernici su ostali u klanjanju Presvetom Oltarskom Sakramentu.

Obljetnica

Prva Misa na hrvatskom jeziku na obljetnicu je slavljena u pet sati. Među nazočnima najviše je bilo hodočasnika pješaka kojima

ni žar u nogama, nekima i nakon višednevnog hoda, nije smetao u pribranosti. Posebno valja naglasiti nazočnost velikoga broja mladih, koji su dolazak Kraljici Mira iskoristili i za sv. ispovijed. Mise na hrvatskom slavljene su u 5, 6, 7, 8, 9 i 11 sati, krunica u 18 sati, a svečena sveta Misa u 19 sati koju je uz suslavje 220 svećenika predslavio provincijal fra Miljenko Šteko. Na obljetnicu slavile su se 24 Mise.

Premda je danima uoči obljetnice, na obljetnicu i nakon nje u župi Međugorje boravilo mnoštvo vjernika, ovo se mjesto još jedanput pokazalo oazom mira. Bez obzira na mnoštvo, nikomu nije bilo tijesno ni u župnoj crkvi, ni ispred vanjskoga oltara, ni na međugorsko-bijakovskim brdima, ni u ostalim molitvenim prostorima.

Dapače, oni koji su došli ponovno, kao i oni koji su pristigli prvi put, svjedoče da ovdje zaboravljaju sve svoje životne poteškoće i probleme, a kako i ne bi kada se redovi pred ispovjedaonicama i nisu smanjivali.

Misna slavlja na uočnicu i na obljetnicu glazbom i pjesmom pratio je Veliki župni zbor pod ravnanjem s. Irene Azinović.

Premda je danima uoči obljetnice, na obljetnicu i nakon nje u župi Međugorje boravilo mnoštvo vjernika, ovo se mjesto još jedanput pokazalo oazom mira. Bez obzira na mnoštvo, nikomu nije bilo tijesno ni u župnoj crkvi, ni ispred vanjskoga oltara, ni na međugorsko-bijakovskim brdima, ni u ostalim molitvenim prostorima

Foto: Cebetsaktion Wien

Snimila: Lidija Paris

Ovo je svetište izraslo na pokorničkoj duhovnosti

Propovijed fra Ivana Landeke, bivšeg međugorskog župnika, na uočnicu Gospinih ukazanja.

Snimila: Lidija Paris

Danas je svetkovina rođenja proroka Ivana, poznatijeg pod nazivom Krstitelj. Koje značenje ima taj židovski prorok za ono vrijeme i koje za nas današnje kršćane? Što ga čini toliko važnim da ga slavimo i danas i koje su njegove poruke za koje možemo kazati da gore suvremenošću?

Nazivamo ga Isusovim pretečom, čovjekom koji je pripremao put Isusovu dolasku i njegovu propovijedanje. Ivan Krstitelj, istina, nije jedini kojega možemo smatrati Isusovim pretečom. Obilje je toga iz starozavjetne misli što pripravlja put Isusu. Ipak, njegovo je mjesto za nas kršćane posebno. Njegove poruke vjere i obraćenja te pokorničkoga života čine ga našim suvremenikom i njegovo djelovanje posve suvremenim. Evo kako!

Ivanovo propovijedanje i djelovanje započinju uz rijeku Jordan gdje su Izraelci na povratku iz egipatskoga ropstva ušli u obećanu zemlju, u slobodu. Ulasku u obeća-

nu zemlju i prestanku ropstva prethodila je javna prisega da će Jahvu štovati kao jedinoga Boga i da će se držati njegovih zapovijedi. Ivan to mjesto izabire da bi ih podsjetio što su Bogu obećali. Nakon što su na mnogo načina i u mnogo navrata iznevjerili svoja obećanja dana Bogu, prorok započinje pripravljanje povratak Bogu, povratak Savezu s Bogom. Razlog više, i najvažnija okolnost, jest da se vrijeme obećanja približilo, da dolazi Mesija – Izbavitelj. Ivanu se išlo po pouku te primiti krštenje, pokorničko i obraćeničko. Ivanovo krštenje tražilo je spremenost na javnu promjenu smjera u životu. Zato se pred Ivanom javno stajalo u redu, što će učiniti i Isus. Ivanova pouka odnosila se na promjenu mišljenja u pitanjima socijalne pravdnosti i odgovornosti, društvena ponašanja, a ponajviše u pogledu odnosa prema Bogu: „Pripravite put Gospodinu!“ Iz obnovljena odnosa prema Bogu dolazi promjena u srcu i glavi, za što sâm čovjek nije sposoban.

Ivanova poruka

Ivanova poruka i duhovnost pokorničke su naravi. Bez pokorničkoga života u biti i nema života. To je Ivan stavljao u srce svojim slušateljima. Sam je živio oskudno, pokornički, uskraćujući si svaki luksuz premda je imao mogućnosti za takav život. Isus će kazati: „Što ste izišli gledati? Trsku koju svaki vjetar njiše? Čovjeka u meke haljine obučena?“ Takvi nisu tu. Danas je sve više glasova, ne samo iz Crkve nego i iz usta onih koji ne vjeruju da je došlo vrijeme kada će se morati učiniti rezovi, da obilje ne može dugo trajati. Posebice se to odnosi na izmišljene i suvišne potrebe koje stvaraju novu i umnožavaju postojeću sirotinju.

Ivan govori: „Tko ima dvije haljine neka dade onome tko nema, tako i hrane.“ Koliko danas propadne hrane? Kažu do 40 %, a tako se lako baca i odjeća. Ta nas bezumnost optužuje više nego ijednu generaciju prije nas.

Ivanova poruka Herodu Antipi, kralju, da mu nije dopušteno sebi uzeti ženu svoga brata, da je to zgrozilo njegov narod i uvrijedilo Jahvu, dovest će Ivana na udar kralja i vlasti.

Herod je svjestan da je u njegovoj ruci državna moć i zakon. On zna da nije u redu i da će sablazniti svoje sunarodnjake svojim postupkom. No on razmišlja: „Znam da nije u redu, ali ljudi k'o ljudi, naviknut će se s vremenom na to i 'progutat' će. Nije u redu, no sebi ću to dopustiti.“ I Ivanovu će poruku shvatiti kao mijesanje u njegove privatne stvari, kao izravnu provokaciju, a moćnik to ne ostavlja nekažnjeno. Kad-tad! Moć će upotrijebiti, ali ne da promisli o svom postupku, nego da smakne Ivana i to gotovo iz zabave. Osjećaj moći, vlasti, velikog utjecaja, ako čovjek ne pazi, osamostaljuje se do te mjere da prema sebi krotimo moral, etiku, pravdnost. Tu opasnost prepoznajemo danas u odlukama pojedinaca i u kultu koji o sebi stvara država i njezin aparat te traže klanjanje svojim odredbama. Traže poslušnost u posve privatnim stvarima obitelji, braka, odgoja, osobnim podatcima i dobrima svojih građana. Žele propisivati kako ćemo vjerovati, što ćemo vjerovati, koja je vjera dobra. Sve više za njih su dobri samo oni vjernici koji se prilagode i prihvate njihove propise i zapovijedi.

Isus će o Ivanu kazati najveće pohvale. Ali Ivan nije bio u svemu načistu glede Isusa. I ne će dopustiti da u njemu trunu nejasnoće. Na izravan Ivanov upit tko je on, Mesija ili da čekamo drugog, Isus će ga uputiti na Pismo, na proroka Izaiju: „Slijepi progledaju, gubavi se čiste, siromasima se naviješta kraljevstvo Božje.“ Tako će Ivan sam morati dogovoriti na pitanje tko je Isus. Nije dobio gotov Isusov odgovor.

Župa se zaputila u neobičnu budućnost

Svima nam je znano da danas ovdje nije samo Ivičan, i da se upravo na Ivičan predvečer

1981. župa Međugorje, nakon stogodišnja postojanja, uputila u neobičnu i nesigurnu budućnost. Nakon prvih svjedočanstava šestero vidjelaca iz Bijakovića reagiralo se pomalo u smislu: „Ništa čuo, ništa vidio, ništa ne znam!“ No, ponovljena svjedočanstva brzo su se raširila i počeli su stizati hodočasnici i radoznalci. Državna vlast, nenaviknuta na takve događaje, uzvratila je zabranama, stalnim stražama, policijom, uhićenjima, suđenjima, rujanjem, više-mjesečnom medijskom kampanjom i „stručnim“ izvrtanjem činjenica. Od viđenijih iz ondašnjeg vremena politike, novinstva, društvenog i javnog života malo ih je koji se nisu „oprobali“ na Međugorju. I ništa nije koristilo.

Crkva je bila sumnjičava, suzdržana, oprezna, pomalo i zaplašena. Ipak, mjesni je biskup u početku uzео u zaštitu vidiocе i frate.

Vidioci su bili uvjereni u svoja viđenja, župljani su mahom prihvatili događaje i trpjeli za njih kad je trebalo. Malo-pomalo fratri su bili uvjereni da znaju o čemu je riječ. Hodočasnici su znali što traže. I tako je započelo i nastalo ono što nam je danas poznato pod imenom „Međugorje“.

Sve su to početci i prošlost. O čemu nam je i kako danas govoriti? Što nam je danas činiti, a što ne činiti? To je središnje pitanje ove proslave na uočnicu Gospina ukazanja.

Ivanovsko mjesto s onu stranu Jordana

Ovo je ono ivanovsko mjesto s onu stranu Jordana i prisjeća nas na ono što znači. I događaji nas potiču da razmišljamo. Na ovom mjestu donijeli smo odluke za Boga i Gospu. I obećali smo da ćemo moliti, postiti, da ne ćemo neizmireni živjeti, da ćemo sve činiti za mir, da ne ćemo dopuštati da zarastemo u grijeh, da ćemo slaviti nedjelju kao što se pristoji kršćanima, da će nam križ i Biblija biti učitelji.

Duhovnost i sadržaji Gospinih poruka podudaraju se s onim što smo čuli od Ivana Krstitelja i čemu nas uči evanđelje. Neobično je velik broj hodočasnika koji nam kažu da su se preko Međugorja vratili Bogu, upoznali Boga i upoznali Isusa Krista. Stoga ih ne smijemo zvati „gostima“, to obezvrjeđuje njihova iskustva i motive. Oni su domaći! Svjedoče da su ovdje upoznali Boga i da su mu se vratili. A Boga se treba upoznati iz prve ruke i vratiti mu se, kaže papa Benedikt XVI.

Koja je to prva ruka iz koje se upoznaje Boga, a prepoznatljiva je u ovom svetišću?

Prvo je Sveto pismo. „Čitajte Sveto pismo, neka vam bude na vidljivu mjestu u kući i žvite ga!“ (poruke od 18. listopada 1984. i 25. kolovoza 1996.) Isus upućuje Ivana na Pismo, da u njemu traži odgovor na najvažnije pitanje. I nas, po svoj Majci, upućuje na Pismo. Sv. Jeronim Dalmatinac kaže da „onaj koji ne poznaje Pisma ne može upoznati ni Isusa Kri-

sta“. Ne tako davno u Katoličkoj je crkvi bila godina posvećena Svetom pismu. Ulogu Svetoga pisma papa nam je posvijestio Psalmom 119.: „Tvoja riječ nozi je mojoj svjetiljka i svjetlo mojoj stazi.“ I što je neobično u tome ako nas Gospa upućuje na Sveto pismo?

Međugorski događaji nisu nikakva atrakcija, iako ima naznaka da ih se i tako usmjerava. Bila bi to teška pogriješka. Ovo je mjesto od početka pokorničko i njegova je duhovnost pokornička. Kao i u Ivanovu životu, vjera je bez pokorničtva šala, i Međugorje je bez pokorničtva samo šala. Ivan je otišao u pustinju – u njoj nema korupcije i ne možeš potkupiti ni sebe ni drugoga. Čovjek u izobilju svoje srce, dušu i um podmićuje izobiljem. Povijest Crkve uvijek je išla u pravom smjeru samo uz pokorničko držanje: vrijeme pustinskih otaca i majki od 3. do 5. st., obnova Crkve prosjačkim redovima franjevaca i dominikanaca. Duhovnost sv. Franje i sv. Dominika pokornička je duhovnost koja je popravljala Crkvu. Nije to bilo nekakvo plitko i naivno zanesenjaštvo. Kad je Crkva zaboravljala pokoru i držala ju drugorazrednom stvari, udaljavala se od svoga poslanja i postajala poduzeće. Gdje kršćanin nije u stanju sebi ništa uskratiti, tu nema ni prave vjere. Tada sličimo današnjim dužnicima koji niko ne uspijevaju vratiti dug. Zašto? Jer se nisu u stanju odreći ni izlazaka, ni mobitela, ni goriva, ni nove odjeće, ni pokazivanja pred ljudima. Ostaju vječni dužnici. No, zar je sebi nešto uskratiti nedostojno čovjeka? Danas se u znatnosti postavlja pitanje smije li se učiniti sve što se može učiniti? Odgovor je jasan, ne smije! I to nikome ne smeta.

Post i pokora kao terapija

Umjesto „zabranjeno zabranjivati“, kako se dugo propagira, Gospa govori da „nije zabranjeno sebi zabranjivati“. Naprotiv! Govori o postu srijedom i petkom. Time se vraća dostojanstvu postu. Govori o oprežu pred TV-om, pred medijima. Govori da se moramo suzdržati ispraznih priča, ogovaranja, ocrnjivanja, trača..., a umjesto toga da vrijeme koristimo prirodnije, ljudskije, u razgovoru i molitvi. Pokornički život zna boljeti, no kršćanski život bez pokore brzo postaje poganski život. Ne može se vjerovati, a da to ne košta. Ne može se vjerovati bez napora i bez odvajanja vremena za Bogu. Događa nam se kao ovisnicima koji bi željeli postati neovisnici, ali da to ne košta, da ne traži vremena i ustezanja od heroína, kokaina, alkohola, kocke, kladionice i sl. Zar je slučajno da je ovdje u župi, pod Brdom ukazanja, odrasla zajednica Cenacolo u kojoj se sve prijašnje mora promijeniti?

Dok smo jednog jutra 1993. doručkovali, u blagovaonicu je došao pokojni fra Slavko Barbarić s jednim mladim bosonogim

čovjekom. Fra Slavko nam je ispričao da ga je to jutro rano, a bio je studeni i puhala je bura, stigao dok se bosonog penjao uz Križevac. Kad su izišli pod križ, fra Slavko ga je pitao: „Zašto si bos? Je li netko bolestan u tvojoj obitelji, koja je nevolja, za koga to činiš?“ Odgovorio mu je: „Nije nitko bolestan, nije nikakva nevolja, ali kad bi ti, fratere, zna kakva sam ja bio živina i koliko su zbog mene pretrpjeli moja žena i moja dica?!“ Čovjek samo u pokori i kroz pokoru može vidjeti i priznati „kakva je bio živina“ u pojedinim stvarima. Sve drugo je podmićivanje i korumpiranje vlastite duše.

Za one koji ne vjeruju, post i pokora su tortura i mučenje, a za nas su liječenje, terapija, rehabilitacija. To se u kršćanstvu naglašava od njegova početka, posebice kod sv. Bazilija Velikog u 4. stoljeću koji kaže da je grijeh zmiijin ujed i da se otrov liječi terapijom – pokorom, a ne čekanjem što će biti.

Pokora je popravljavanje života, ona je pokoravanje, jačanje nadzora nad stvarima koje unose nered i nevjeru.

Hodočasnici ovdje traže orijentaciju, ne smijemo ih iznevjeriti

Kršćanski sadržaji življenja danas su pod unakrsnom vatrom. No, kršćanin nije ovisan o naklonosti ove ili one javnosti, ne smije ovisiti o anketama, i redovito se ne će porađovati pljesku. I svi koji ovisu o tim stvarima za kratku su uporabu. Kršćanin u sebi mora sačuvati nešto prorokovo jer će, u suprotnom, podleći diktatu utjecajnih, slavnih, moćnih..., a takvi su nemilosrdni prema drukčijima i, posebice, prema božanskom.

Duh vremena i posjedovanja sužava prostor Bogu Stvoritelju ili ga posve zauzima. Taj se prostor može vratiti Bogu samo u pokorničkim djelima. Početkom devedesetih godina prošloga stoljeća jedan je ruski kršćanin kazao: „Za mnoge će stanovito blagostanje biti veća kušnja nego neprijateljstvo komunizma.“ Težnju komunizma da istisne Boga danas je preuzeo i ostvaruju suvremeni kapitalizam, ponekad potpuno divlji. On „trpi“ religiju, ali samo „malčice“, ako ne umara, kaže papa Franjo. Sve više od toga nepodnošljivo je.

Pokornička duhovnost je nezamisliva bez sakramenata i molitve, bez kršćanske, neradne, u zajednici Bogu posvećene nedjelje. Gospa neprestano govori o svakodnevnoj molitvi s radošću u srcu. Zašto? Što smo više u unakrsnoj vatri, tim je potrebna. U ranoj Crkvi govorilo se da tko moli, taj će se spasiti. Naravno, ne može nas spasiti samo molitva, ali ako je Bog moj Bog, ne ću propuštati častiti ga i govoriti s njim. Ne će me svaka banal-

Nastavak na str. 18 ►

Foto Dami

Propovijed fra Miljenka Šteke, provincijala Hercegovačke franjevačke provincije, na obljetnicu ukazanja

Budimo klice novoga svijeta s krunicom u ruci

Mnogi koji dolaze u ovo mjesto molitve i milosti, mjesto majčine ljubavi, vidljiva su rana ovoga svijeta i vraćaju se u taj isti svijet kao njegova istinska nada!

Papa u miru Benedikt XVI. u jednoj od svojih kateheza ovako je kazao za Marijin Veliča: „Duša je ove molitve proslava božanske milosti koja je provalila u srce i postojanje Marijino načinivši od nje Majku Gospodinovu. Nutarnja je, tako, struktura njezinog molitvenog hvalospjeva hvala, zahvala i radost puna priznanja. No, ovo osobno svjedočanstvo nije usamljeno ili isključivo nutarnje jer je Djevoja Majka svjesna da ima poslanje u korist čovječanstva, a njezina se povijest uključuje unutar povijesti spasenja: ‘Od koljena do koljena dobrotu je njegova nad onima što se njega boje’” (r. 50). (Papina kateheza, 15. veljače 2006.)

„Marija je Majka, a majka se posebno brine za zdravlje svoje djece. Ona velikom i nježnom ljubavlju zna kako se brinuti za njih. Gospa čuva naše zdravlje“, rekao je sadašnji Sveti Otac Franjo 4. svibnja u Prvoj rimskoj marijanskoj bazilici Marije Velike.

Marijino poslanje nastavlja se i u našoj povijesti

Ove dvije stvarnosti koje su izrekli naši prvo-svećenici bitne su da bi se razumjela najprije uloga Blažene Djevice Marije i kontinuitet između povijesnoga i eshatološkoga „biti s Kristom“ (1 Sol 4, 16)! Svaki je čovjek, sa svojom nezaobilaznom osobnom odgovornošću, unesen u Božju spasensku povijest. Ta ljudska suradnja u Mariji, ljudskoj majci vječne Riječi, dostiže svoje najviše ostvarenje. Njezino povijesno majčinstvo izravan je vremenski početak koji je Bog izabrao kako bi od povijesti ljudi, po Kristu, i na način koji nije moguće nadmašiti, načinio vlastitu povijest. Marijino poslanje nastavlja se i u ovoj našoj povijesti. Ali to poslanje, uključujući i marijanska ukazanja, nema za cilj proširiti nauk vjere i objavu, nego potaknuti konkretan, praktičan vjerski život. Ono je uvijek bilo i ostalo onaj proročki impuls utisnut u srce, pamet i volju, impuls koji nas potiče da objavu nanovo poč-

nemo živjeti čistim srcem, pameću i voljom u specifičnoj situaciji vremena!

Zahvalna srca gledamo tolike plodove koji su odavde otišli u svijet

Svi znamo da je Sveta Stolica osnovala Međunarodno istražno povjerenstvo za Međugorje. Zahvalni smo Svetome Ocu i čitavoj Crkvi koja prati ovaj fenomen. Ne prejudicirajući nijednom riječju ono što će Crkva reći konačno, mi zahvalna srca gledamo tolike plodove koji su odavde otišli u čitav svijet! Kroz ove 32 godine Međugorje se pred našim očima razvilo kao mjesto osobite pobožnosti prema Blaženoj Djevici Mariji, mjesto praktične molitve i pomirenja. Pobožnost prema Gospi u ovom hodočasničkom mjestu nosi snažan biljeg upravo onoga što je papa Franjo kazao: „Marija je Majka, a majka se posebno brine za zdravlje svoje djece. Ona velikom i nježnom ljubavlju zna kako se brinuti za njih!“

Mnogi koji dolaze u ovo mjesto molitve i milosti, mjesto majčine ljubavi, vidljiva su rana ovoga svijeta i vraćaju se u taj isti svijet kao njegova istinska nada!

Ovdje u ovom mjestu milosti, u ovom molitvenom prostoru i na ovo malo krša, na Podbrdu, na Križevcu, ljudi osjećaju ljubav Majke Marije. Otvaraju svoje ranjeno srce, izlažu vlastite rane... Toliki su otvorili svoje rane, osobito one najdublje, koje nisu bili kadri ni prepoznati, a kamoli izreći, skrivene u onom afektivnom pamćenju, ranjenu pamćenju životnih događaja, a onda je ljubav Majčina progovorila i polako, kroz ovaj hodočasnički put, svoju djecu spremila za iscjeljenje. I onda je, nakon iskustva Međugorja, nakon iskustva Božje ljubavi, dotadašnja ranjena povijest za njih postala povijest milosti i spasenja! Eto, ta povijest spasenja, koja se u punini nekoć ostvarila, ostvaruje se i danas po smrti i uskrsnuću Isusa Krista. I rane u toj svetoj priči imaju, stoga, vjernički, odnosno uskrsni smisao.

Ovdje čovjek može reći da ga boli i što ga boli

Zašto to mogu učiniti ovdje? Osjećaju Majčinu blizinu i ljubav. Osjećaju da mogu reći da ih boli i što ih boli. Osjećaju da ih Majka voli. Majčina je ljubav neizmjerana. Bezuvjetna. Ona voli svoje kćeri i svoje sinove. Ona ne uvjetuje. Ona naprosto voli. U krilu Majke obrisane su tolike suze. Nebeska Majka uvijek nas vidi, ne samo onakve ka-

32. obljetnica Gospinih ukazanja

S ovoga mjesta pođite u svijet i budite svjedoci, apostoli. To je svijetu nevidljiva snaga milosti Međugorja. Ona je u vama koji je nosite i svaki se put ponovno vraćate ovamo kao na izvorište da biste osjetili koliko vas Majka ljubi, i u vama koji od radosti plaćete zbog toga!

kvi jesmo nego i onakvima kakvi bismo mogli biti, i kakvi smo pozvani biti – stvoreni na sliku Božju, otkupljeni!

Uz tu nesebičnu, majčinsku ljubav mi shvaćamo da smo ranjavani jer nosimo onu egoističku crtu, sklonost grijehu, potrebu da se opiremo Božjim darovima. To je bolesna ljubavi prema sebi koju nam nameće duh svijeta. To je ona isključiva briga za sebe same i za vlastite interese, koja nas navodi da postavimo vlastito ja kao središte stvarnosti i ljudi koji nas okružuju. Na kraju, to je sve ono što se opire dubokoj želji za Bogom. A kad se opiremo Bogu, ostajemo sami u strahu od iščeznuća. I taj nas strah potpuno obuzima, poput podmukle strepnje, poput neobjašnjive tjeskobe koja se očituje u patnji, odvajanju, destrukciji.

Čovjek pod svaku cijenu želi očuvati svoj život, želi za sebe zadržati ovozemaljska dobra, želi upravljati drugima, pod cijenu da im teško naškodi i, zapravo, uvijek najviše škodi samome sebi jer ostaje duboko ranjen. I tako neizbježno kreće prema stazama smrti...

Kolike su životne priče, u tom duhu, ovdje ispričane uz molitvu, uz krunicu u ruci?! I koliko je puta upravo ovdje počelo otkrivanje svih tih rana, skidanje zavoja... I zato nisu čudne ni naše suze, ni naše kajanje ovdje!

I ono što je najvažnije, ne staje se tu! Majka nam nudi i pogled, zraku koja padne na to zrcalo i koja nam pokazuje kakvi bismo mogli biti, na što smo pozvani. Ona nam nudi Sina Isusa. „Klanjate se mome Sinu, srcem! Slavite misu, srcem! Isповједите се! Očistite svoje srce!...“, to je odraz vječnosti na koju smo pozvani. Sve su to ispisane stranice kušanja punine u praznini, uspona u padu, blaženstva u situacijama neizvjesnosti! Milost je tolike ovdje pratila da su u krajnjoj samoći pronašli prisutnost Boga kad su mislili da je on odsutan iz njihova života. Prepoznali su njegov glas u tišini i njegovu moć milosrđa u nemoćnosti vlastite grješnosti...

Međugorje je stoga, vidljiva rana, ranjeno srce svijeta! Ali Međugorje je, upravo radi toga, i mjesto nade, ono ozdravlja rane i uvjerava ovom milošću neba da se može

krenuti putem svetosti unatoč svijetu i svemu grijehu što nas okružuje.

Majka prihvaća svako ranjeno srce

A taj svijet u kojem živimo i iz kojeg dolazimo prepun je idola koji ranjavaju. Oni imaju moć, raspoložu bogatstvima. Oni upravljaju narodima, životima, trgovinama, novcem, ratovima, zabavama, industrijama... I sve je to zasnovano na interesu, često otimačini, nasilju, nametanju, iskorištavanju, izrabljivanju, prijevarama... Svaki taj idol ovoga svijeta želi nekom snagom ovjerovati svoju moć, a ako sam nije jači, traži i osigurava sredstva prisile, policije, vojske, mornarice, avijacije... I uvijek je to devijacija života iza koje stoji „đavao“ (Ef 6, 11), „Zli“ (Ef 6, 16): jednom riječju, snage zloga koje nas nastoje odvući u stanje idolatrije.

Ove nas godine Crkva osobito poziva da te idole ostavimo i da odskrinemo istinska vrata vjere. „Porta fidei - vrata vjere (usp. Dj 14, 27) koja vode u život zajedništva s Bogom u njegovoj Crkvi uvijek su nam otvorena.“ (A. P. kojim se proglašava Godina vjere, br. 1.)

Uđimo na ta vrata i otkrijmo da je Bog ljubav, praštanje, milosrđe. U Bogu je naš mir! I to nam Majka govori. Već trideset i dvije godine na ovom našem hercegovačkom kamenjaru odjekuje ta glazba. Majka prihvaća svako ranjeno srce i prati ga na putu ozdravljenja. Ona prihvaća svakoga od nas. U njezinu krilu mi opet postajemo lijepi, i sa suzama... Opet voljeni i puni nade.

S ovoga mjesta pođite u svijet i budite svjedoci, apostoli. To je svijetu nevidljiva snaga milosti Međugorja. Ona je u vama koji je nosite i svaki se put ponovno vraćate ovamo kao na izvorište da biste osjetili koliko vas Majka ljubi, i u vama koji od radosti plaćete zbog toga! Tu se, u ljubavi i jednostavnosti, u krunici koju sa sobom nosite, krije otajstvena moć. Otuda izvire poziv na nova obraćenja. Iz Majčina srca niče snaga, vraća se vjera i klija nada u bolji, pravedniji, sretniji svijet u kojem će živjeti ljudi pomireni s Bogom, s bližnjima i sami sa sobom!

Budimo klice, sjemenje tog novog svijeta s krunicom u ruci! Na to smo pozvani!

Pitali su koje mi je ime: - Ja sam Kraljica Mira*

Događaji započeti 24. lipnja 1981. na Podbrdu u Bijakovićima, župa Međugorje, izazvali su različite reakcije i prosudbe. Svoje teološko promišljanje o ukazanjima bibličar fra Ljudevit Rupčić objavio je nepuna tri mjeseca nakon njihova početka.

dr. Ljudevit Rupčić

Prirodoznastveni pristup

Pažljivu promatraču događaja u Bijakovićima i Međugorju i raznovrsnih, pa i oprječnih, izvještaja o njima u javnosti nameće se potreba njihove znanstveno-kritičke analize i ocjene. U načelu, tu se svaka znanost može javiti za riječ, ali i svaka mora najprije, u skladu s određenim područjem ispitiivanja stvarnosti kojom se bavi, razmotriti i utvrditi, spadaju li međugorske pojave kao činjenice na njezino kompetentno područje, na kojem može kompetentno izvoditi istinite zaključke. Ukoliko dođe do zaključka da ne spadaju na nju, onda dosljedno treba prepuštiti sud o činjenicama nekoj drugoj znanosti ili drugome.

Svaka znanost mora biti svjesna da se bavi samo isječkom stvarnosti i da je sposobna pronaći samo određene istine. Nijedna, zato, ne smije svoje granice smatrati granicama cjelokupne stvarnosti, ni svojom istinom isključivati druge istine ili druge vidove te istine. Pogotovu, nijedna nema prava pretendirati na monopol sve istine. Isto tako nijedna znanost ne može nijekati činjenice, iako ih ne može protumačiti. To može i čini samo ideologija. Samo ona proi-

zvod i kroji „istine“ mimo i protiv činjenica. Što se u njih ne uklapa, to i ne „postoji“, ili, ako postoji, postoji samo onako kako to njoj odgovara. U takvim slučajevima znanost može samo potvrditi da je riječ o ideološkim zasadama, a ne o objektivnim činjenicama.

Događaji u Međugorju provociraju prije svega prirodne i medicinske znanosti da zauzmu svoj stav. U tom pogledu već je, barem od medicinske strane, učinjeno što se moglo učiniti. Također i od strane psihologije i psihijatrije. Njihovi rezultati pokazuju da je riječ o činjenicama izvan njihova dohvata i dometa. Jer, djeca, koja su svjedoci nekih izvanrednih činjenica, proglašena su tjelesno i duševno zdravima. Takva su i danas. O pojavama za koje tako zdrava djeca svjedoče nije ništa mogla reći ni elektronika.

Teološki pristup

Osim prirodnih znanosti postoje i druge, među kojima je i teologija. Znanost, naime, ne može isključivati drugu znanost, kao ni jedne činjenice druge činjenice, ili jedno područje drugo područje istraživanja. Prirodne znanosti proučavaju osjetni i opažajni svijet. Teologija se, naprotiv, bavi činjenicama

koje su izvan dohvata osjetila a koje pruža objava i vjera. I jedna i druga su činjenice.

Što kaže teologija kao znanost o događajima u Međugorju? Na temelju podataka koje pružaju Objava i vjera, teologija može istraživati i zaključivati spadaju li spomenute pojave i činjenice u Međugorju u njezinu nadležnost. Prema onome što se događalo i još uvijek događa u Međugorju, teologija također može lako pripustiti načelnu mogućnost takvih događaja. Temelj je tome postojanje Boga i njegova svemogućnost. On može na poseban način zbog svojih razloga intervenirati u vidljivom svijetu. Štoviše, sigurno je da je to Bog i učinio u povijesti svijeta. Drugo je sad pitanje činjeničnosti ukazanja Gospe u Međugorju. Tu je teološka znanost upućena na prikupljanje, analiziranje i sistematiziranje podataka i izvlačenje legitimnog zaključka iz njih.

Premda se već prikupilo mnogo značajnih podataka, ipak se mora uzeti u obzir da je sve još u nekome procesu događanja i prosuđivanja. Osim onoga što se već dogodilo najavljuje se nešto što bi se tek imalo ubuduće dogoditi i objaviti. Tu je, dakle, u pitanju odnos između proroštva i njegova ispunjenja. Nešto se dakle dogodilo, a nešto bi se tek kasnije imalo dogoditi. Ispunjenje proroštva potvrđuje i pojačava samo proroštvo, a time i činjeničnost i istinitost pojave u Međugorju. Tvrdnja šestoro dječaka i djevojačka da im se Gospa ukazivala i ukazuje, te da im u međusobnom dijalogu pruža neke nove spoznaje, poruke i naputke upadno podsjećaju na dokazana i priznata ukazanja Gospina u Lurdu i Fatimi. Premda se Lurdom i Fatimom ne može jednostavno dokazati Međugorje, još se manje njima može odbaciti. U jednodušnom svjedočanstvu svjedoka nema ništa suprotno dosadašnjim ukazanjima. Ali isto tako ni teologiji ni Objavi ni Svetome pismu. Polazeći od upadne sličnosti između svih dosadašnjih Gospinih ukazanja i ovih u Međugorju dolazimo do iste teološke podloge na kojoj počivaju.

*Glas Koncila, 27. rujna 1981., broj 19, str. 4.

Temelji ukazanja

Marija je uz Krista sluškinja Gospodnja (Lk 1, 38.48). I ona, kao i Krist, stoji potpuno u službi ljudskog spasenja po vjeri. Marija je s Kristom suobjaviteljica Boga i suspasiteljica ljudi. Božja riječ upućena ljudima po Kristu, njegovu životu i njegovim djelima, došla je po Mariji ljudima. Njezino: „Neka mi bude po riječi tvojoj“ (Lk 1,38), čini od nje pravu Božju poruku ljudima radi spasenja. Marijin je život ujedno Božja objava i ljudski odgovor na nju. Ona je ujedno objavitelj i vjernik na kojoj se potpuno objavljuje i ispunja Božja riječ. Budući da bez riječi Božje nije moguće vjerovati (usp. Rim 10, 14-15), Marija je kao sluškinja Božja mora nužno posredovati. No njezino posredovanje najviše i najkorisnije dolazi do izražaja kroz vjeru, koja je bila savršena. Zbog nje je primila priznanje od Boga: „Blago onoj koja povjerala da će se ispuniti što joj je rečeno od Gospodina.“ (Lk 1, 45)

Premda je Marijina vjera rasla, ona je uvijek bila bespridržajna da Bogu i njegovoj Riječi. Cijeli je Marijin život odraz ujedno Božje objave i potpuno osobni odgovor na nju. Njezino da na Božju volju i tvrdnju da će Duh Sveti sići k njoj i sila je Svevišnjega zasjeniti, te da će se dijete koje će roditi zvati „Svetim, Sinom Božjim“ (Lk 1, 35) nadilazi ljudsku snagu i ljudsku pamet. Po njima samima nikad to ne bi mogla ni pomisliti, a kamoli prihvatiti. Ta je vjera bila izložena nepoštednoj kritici razuma i trebalo je nadzumske snage da se othrvu napasti njevjere.

Kakvoj je kušnji tek morala odoljeti njezina vjera kad je gledala kako je njezin Sin, koji je po Božjoj riječi također i Sin Božji, „nemoćan“ pred silnikom Herodom (usp. Mt 1, 13.14) i drugim smrtnim ljudima kao Pilatom i židovskim starješinama (usp. Mt 26, 5, 7.67)!

Vrhunac kušnje i napad na svaki trun razumnosti bili su smrt i grob njezina Sina u kojemu je i tada gledala Sina Božjega (usp. Mt 27, 45-50). Toliku vjeru nitko nije mogao imati prije Kristova uskrsnuća nego Marija. Ona se nikad nije pokolebala, iako bi svi drugi ljudi protivno postupili. Ta vjera doživjela je svoju potvrdu u Kristovu uskrsnuću i njegovu uzašašću u nebesku slavu, a svoje „blago“ (Lk 1, 45) u životu vječnome i uznesenju Marijinu u nebesku slavu. Tim je Marija postala izniman svjedok istinitosti Božje riječi i vjernosti Božjeg obećanja koje je sadržano u riječima: „Tko vjeruje u Sina ima život vječni.“ (Iv 3, 36)

Zbog toga je više nego prikladno da Marija posluži ljudima u stjecanju i čuvanje vjere, štoviše, to je njezina trajna uloga i zada-

ća kao „Božje sluškinje“ (usp. Lk 1, 38) pri spašavanju ljudi. Mjesto, vrijeme i način služenja odabire sam Bog, tako da i u tom pogledu Marija stoji potpuno i spremno na raspolaganju prema njezinim riječima: „Neka mi bude po riječi tvojoj.“ (Lk 1, 38).

Zbog toga i njezina ukazanja treba smatrati prikladnim vršenjem njezine posredničke uloge u spašavanju ljudi, i to na prvom mjestu kao svjedoka istinitosti Božje riječi, opravdanosti i potrebe vjere kao osobnog odgovora na Božju riječ, te postojanje života vječnoga kao nagrade za vjeru.

Prosudba ukazanja

Prema tome, u eventualnim ukazanjima ne samo što nema ništa protiv Kristove objave i nauka Crkve, nego se upravo ona ukorjenjuje u njima. To se još više može reći za samu poruku koju je, prema svjedocima, prenijela Marija u Bijakovićima i Međugorju. Poziv na vjeru, obraćenje i mir koji je Marija uputila svijetu, kako kažu svjedoci, ukazuje na srž Objave i vjere. Prva Kristova riječ ljudima bila je upravo poziv: „Obratite se i vjerujte u Evanđelje“ (Mk 1, 15), a vrhunac je njegove poruke bio „Mir vama“ (Iv 20, 19), koji

Ukazanja uopće ne spadaju u prirodne znanosti. Zato je svako nijekanje ukazanja neznanstveno. Ona se tiču stvarnosti nad kojom je nadležna vjera. A kako vjera i znanost nisu u suprotnosti, tako ne mogu biti ni ukazanja. Znanost samo može i mora zaključiti da ukazanja ne spadaju na nju te da ih stoga ne može ni tvrditi ni nijekati. Ostaje vjera jedino nadležna da sudi o njima.

je ostavio kao trajni dar ljudima, pri čemu je Marija sluškinja, posrednica i kraljica mira. Dok to Marija prenosi današnjim ljudima, ona time vrši svoju ulogu sluškinje Božje riječi. Njezina je poruka sasvim istovjetna s Kristovom. Prema tome, s obzirom na sam sadržaj Marijine poruke riječ je zapravo o Objavi i vjeri.

Ni sama Gospina ukazanja ne mogu se osporiti ni u ime znanosti, ni u ime vjere. Nijedna, naime, znanost nije nadležna za takve izvanredne činjenice koje svjedoci jednodušno, bez i truna protuslovlja, pojedinačno i skupno svjedoče. Nezanjanje i nemoć tumačenja tih činjenica nikad ne može osporiti same činjenice. Načelno odbijanje i same mogućnosti ukazanja protivni se svim znanostima. Jer, one, kako je rečeno, nikoga ne ovlašćuju da se u ime njih izriču kompetentni sudovi o stvarima koje ne spadaju na njih. Ukazanja uopće ne spadaju u prirodne znanosti. Zato je svako nijekanje ukazanja neznanstveno. Ona se tiču stvarnosti nad kojom je nadležna vjera. A kako vjera i znanost nisu u suprotnosti, tako ne mogu biti ni

Nastavak na str. 27 ►

Sveta Misa – srce i duša naše vjere, srce svijeta i sunce spasa (XIII.)

Duše koje žarko čeznu za sjedinjenjem s Isusom mogu to ostvarivati i duhovno. Duhovna sveta pričest ne može nadomjestiti sakramentalnu svetu pričest, ali je može nadopuniti.

fra Petar Ljubičić

Prije svega potrebno je čvrsto vjerovati u euharistijskoga Isusa, u Njegovu stvarnu nazočnost u posvećenoj hostiji, a iznad svega ljubiti Ga i svim srcem žarko čeznuti za Njim. Ta nas čeznja s Njim sjedinjuje duhovno. Tako misli i sveti Ivan od Križa.

Duhovna sveta pričest

Sveti Alfons Liguori lijepo nas savjetuje kako bismo trebali moliti: „Moj Isuse, čvrsto vjerujem da si nazočan u Presvetom Sakramentu. Ljubim te iznad svega i čeznem postati s Tobom jedno. Budući da Te sada ne mogu primiti u svetoj pričesti, molim Te da dođeš barem na duhovan način u moje srce. ... Sada si došao i primam Te u svoj zagrljaj i sjedinjujem se posve s Tobom. Ne dopusti da se ikada odijelim od Tebe.“ Duhovnu svetu pričest možemo primiti koliko god puta želimo i u bilo koje doba dana.

U životopisu svete Katarine Sijenske čitamo kako joj je Isus u jednom viđenju pokazao koliko mu je draga duhovna pričest. Svetica je mislila da duhovna pričest u usporedbi sa sakramentalnom nema nikakvu vrijednost. Isus joj se ukazao s dva kaleža u rukama i rekao: „U ovaj zlatni kalež stavljam sve tvoje sakramentalne pričesti; u srebrni kalež stavljam sve tvoje duhovne pričesti. Oba ova kaleža vrlo su mi draga.“

Svetoj Margareti Mariji Alacoque, koja je vrlo ustrajno i žarko čeznula za Isusom u svetohraništu, Isus je jednom rekao: „Željela je duša da me primi toliko mi je mila da joj uvijek dođem kad me ona s velikom čeznjom pozove.“ Zbog toga su sveti voljeli i cijenili duhovnu pričest. Oni su željeli „s ljubljenim uvijek biti jedno“. Isus je sam rekao: „Ostanite u meni i ja ću ostati u vama!“ (Iv 15, 4) Duhovna sveta pričest pomaže nam da ostanemo s Isusom sjedinjeni i ako se možda nalazimo daleko od Nje-

gova boravišta. Ne postoji drugo sredstvo koje bi moglo utažiti čeznju svetaca za Isusom. Psalmist će reći: „Kao što košuta žudi za izvor-vodom, tako duša moja čezne, Bože, za tobom.“ (Ps 42, 1)

„O moj ljubljenu zaručnicu“, uzvikuje sveta Katarina Genovska, „toliko čeznem za tom radosti da budem s Tobom. Čak pomislim, kada bih i umrla, kako bih trebala uskrsnuti da bih te mogla primiti u svetoj pričesti.“ Sveta Agata od Križa tako je snažno osjećala čeznju da uvijek bude sjedinjena s euharistijskim Isusom da je rekla: „Da me moj ispovjednik nije naučio duhovno se pričestiti, ne bih mogla živjeti.“

Tijekom dana

Dobro je sjetiti se savjeta koji je sveti Pio dao svojoj duhovnoj kćeri: „Ako tijekom dana ne možeš drukčije, pozovi Isusa, i usred svih poslova koje obavljaš, pozovi ga gorućom dušom i On će doći. Snagom svoje milosti i ljubavi uvijek će ostati s tobom. U duhu otiđi do svetohraništa, ako ne možeš fizički, i daj tamo oduška svojoj čeznji i primi svoga dragog Isusa u zagrljaj. To je bolje, no da si ga primila u svetoj euharistiji.“

Iskoristimo taj veliki milosni dar, napose u vremenu kušnje ili napuštenosti. Što imamo vrijednijega od sjedinjenja s Isusom u duhovnoj pričesti? Ova sveta vježba može naše dane ispuniti ljubavlju; stavlja nas u nježan Isusov zagrljaj onoliko puta koliko mi to želimo, a može nas dovesti do stalnoga sjedinjenja s Njim. Sveta Angela Merici nije mogla bez duhovna pričješćivanja. Često se duhovno pričješćivala i druge na to poticala te ovu predivnu vježbu ostavila svojim kćerima kao baštinu.

Zar ne bijaše i život svetoga Franje Saleškoga jedinstven lanac duhovnih pričesti? Nakana mu bijaše da duhovnu svetu pričest prima „barem svako četvrt sata“. Istu naka-

nu već od mladosti imao je i sveti Maksimilijan Kolbe, a sluga Božji Andrija Beltrami ostavio nam je u svom dnevniku kratku stranicu koja govori o njegovu načinu života, o neprestanu duhovnomu pričješćivanju i sjedinjenju s euharistijskim Isusom. On piše: „Gdje god se našao, mislim stalno na euharistijskoga Isusa. Želim svoje misli usredotočiti na Isusa u svetohraništu, i ako se noću probudim i gdje god se nalazio, želim se klanjati Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu, želim ga zazvati i Njemu sve prikazati.“

Tijekom noći

Svetci su dobro znali i osjećali kolika je milost duhovno se sjedinjivati s Isusom. Bili su svjesni da Mu i na taj način iskazuju ljubav. Sveta je Bernardica zamolila jednu sestru da ju, ako prespava, u noći probudi, „jer se željela pričestiti na duhovni način“.

Dok je sveti Rok u Montpelleru izdržavao petogodišnju zatvorsku kaznu jer su mislili da je opasan vagabund, svoj je moleći pogled uvijek usmjeravao prema prozoru. Jednom ga stražar upita: „Zašto stalno gledaš kroz prozor?“ Svetac mu odgovori: „Vidim crkveni toranj.“ Taj mu je toranj bio znamen svetohraništa i njegove ljubavi prema euharistijskom Isusu. A, sveti je arški župnik govorio vjernicima: „Kad ugledate toranj neke crkve, recite: ‘Tamo je Isus jer je tamo svećenik slavio svetu Misu.’“

Učimo i mi od svetaca. Neka nam njihov moćan zagovor pomogne da i naša srca gore onim plamenom žarke ljubavi koja je gorjela u njihovim srcima. Prakticirajmo to i često se duhovno pričješćujmo, posebice u najtežim trenucima dana. Tada će se i u nama zapaliti plamen ljubavi. Vrlo je utješno što nam govori sveti Leonard iz Porto Maurizija: „Ako se tijekom dana često vježbate u primanju duhovne pričesti, dajem vam mjesec dana i vaše će srce biti u potpunosti promijenjeno.“

Sveta je Misa moje nebo na zemlji

Neizmjerena je vrijednost svete Mise koja bi nam svaki dan trebala biti najvažnija. To nam kaže i sveti Bernard: „Pobožnim slavljenjem svete Mise zadobivamo više zasluga nego da sav svoj imetak podijelimo siromašnima ili hodočastimo u sva prošteništa diljem svijeta.“

Sveti Franjo Asiški svakodnevno je nazočio dvjema svetim Misama. Kad se jednom razbolio, zamolio je brata svećenika da slavi svetu Misu u njegovoj ćeliji. Sveti Toma Akvinski svakoga je jutra, nakon što je proslavio svoju svetu Misu, posluživao na drugim svetim Misama u znak zahvale za velik dar Božji.

Sveti Paškal Baylonski kao mali pastir nije mogao otići u crkvu na svetu Misu jer je morao čuvati ovce. No, kad god je čuo zvono kako poziva na svetu Misu, bacio bi se na koljena pred drveni križ koji je sam napravio i u mislima slijedio svećenika koji je prinosio svetu misnu žrtvu. Na samrti je svetac čuo kako zvona zvone te je posljednjom snagom uspio šapnuti svojoj braći: „Radujem se što svoj bijedni život mogu povezati s Isusovom žrtvom!“ Umro je tijekom pretvorbe.

Sveti Ivan Berchmans svakoga je jutra u svitanje odlazio u crkvu. Jednom ga je njegova baka upitala: „Zašto tako rano odlaziš?“ Sveti je dječak odgovorio: „Da zamolim Boga za blagoslov, sada smijem ministrirati na tri svete Mise prije nego li odem u školu!“

Sveta kraljica Margareta Švedska, majka šestero djece, svakodnevno je odlazila sa svojom djecom na svetu Misu i majčinskom ih revnošću učila da misal, koji je uresila draguljima, trebaju smatrati velikim bogatstvom. Ponizni su i pobožni svećenici osjećali veliku bol kad nisu bili na svetoj Misi. „Kad čuješ da ne mogu više slaviti svetu Misu, smatraj me mrtvim“, rekao je sveti Franjo Ksaver Bianchi svome subratu. Sveti je Ivan od Križa priznao da je osjećao najveću bol za vrijeme progona jer tijekom tih devet mjeseci nije mogao slaviti svetu Misu ni primiti svetu pričest.

Sveti Lovro Brindizijski jednom se našao u nekom mjestu gdje su ljudi bili druge vjere. Nije bilo katoličke crkve, stoga je išao 40 milja dok nije došao do najbliže kapelice kako bi slavio svetu Misu. Često je znao reći: „Sveta Misa je moje nebo na zemlji!“

I sveti je Franjo Saleški živio u evanđeličkom (protestantskom) mjestu i svakoga je jutra morao rano ustajati kako bi stigao do katoličke crkve koja se nalazila s druge strane rijeke. Jedne je jeseni padala jaka kiša i voda je odnijela mostić preko kojega je svetac prelazio. Unatoč tomu sveti se Franjo nije dao obeshrabriti. Položio je debelu gredu umjesto mostića i svakoga jutra ured-

Koliko je puta sveti otac

Pio slavio svetu Misu

krvareći i s vrućicom! Kad zbog bolesti nisu mogli

nazočiti svetoj Misi, sveti

su se barem duhovno

povezivali sa svećenicima

koji su toga trenutka

slavili svetu misnu žrtvu u

crkvama diljem svijeta.

no prelazio preko njega. Zimi je ovaj pothvat bio riskantan zbog snijega i leda pa je svetac jašući (sjedeći kao jahač) prelazio preko grede kako bi mogao slaviti svetu Misu.

Nikada ne možemo dovoljno razmišljati o neizrecivoj tajni svete Mise koja se na našim oltarima ponavlja kao Isusova žrtva na križu. I nikada ne možemo dovoljno ljubiti to predivno čudo Božje ljubavi. Sveti je Bonaventura zapisao: „Sveta je Misa djelo po kojem nam Bog pred oči stavlja svu ljubav koju nam donosi. U nekom smislu je sveta Misa sinteza svih dobara koja nam je udijelio.“

Sjetimo se svete Marije Goretti koja je pješačila 24 kilometra do crkve i natrag kako bi sudjelovala u nedjeljnoj svetoj Misi, a Santina Campana išla je s visokom temperaturom na Misu. Sveti Maksimilijan Kolbe slavio je svetu Misu toliko bolestan da ga je subrat kod oltara morao držati. A koliko je puta sveti otac Pio slavio svetu Misu krvareći i s vrućicom! Kad zbog bolesti nisu mogli nazočiti svetoj Misi, sveti su se barem duhovno povezivali sa svećenicima koji su toga trenutka slavili svetu misnu žrtvu u crkvama diljem svijeta. Tako je činila i sveta Bernardica kad je duže ležala u bolesničkoj postelji. Govorila je svojim susestrama: „Na svijetu se uvijek negdje slavi sveta Misa s kojom se povezujem i sjedinjujem, napose tijekom besanih noći.“

Sveti francuski kralj Ljudevit IX. svakodnevno je bio na više misnih slavlja zbog čega su se neki ministri bunili govoreći kako bi to vrijeme mogao posvetiti svome kraljevstvu. Kralj je odvratio: „Kad bi dva puta više vremena potrošio na zabave i lov, tada mi sigurno nitko ne bi ništa predbacivao!“ Budimo širokogrudni i prinesimo i mi rado neku žrtvu kako ne bismo propustili nijednu svetu Misu.

Svojim je kršćanima sveti Augustin govorio: „Svaki učinjeni korak koji činimo da bismo došli do slavlja svete Mise broji jedan anđeo i Bog će svakoga obilato nagraditi već ovdje i u vječnosti.“ A Sveti Župnik Arški nadodaje: „Kako je sretan anđeo čuvar kad može svoga štićenika pratiti na svetu Misu!“

Sveti Josip Cottolengo preporučivao je učiteljima, profesorima, liječnicima, odgojiteljima, roditeljima, njegovateljicama, radnicima... svakodnevno slavljenje svete Mise, a kada bi mu netko odgovorio da nema vremena, energično je uzvraćao: „Loš raspored vremena! Loš vremenski raspored!“ To je istina. Kada bismo stvarno mislili na beskrajnu vrijednost svete Mise, za njom bismo čeznuli i učinili bismo sve moguće da za nju nađemo vremena.

„Ni jedan jezik čovječji“, kaže sveti Laurentin Justiniani, „ne može nabrojiti sva dobročinstva koja izviru iz svete misne žrtve; grješnik se izmiruje s Bogom, pravedan postaje još pravedniji, nestaje krivice, opačina je uništena, krjeposti i zasluge se umnažaju, a vrebjanja sotonina nestaju.“

Dobro koje danas propustimo ne može se nadoknaditi

Mnogi su ljudi kao u snu: ne žive danas, nego u prošlosti ili budućnosti. O tome razmišljamo s fra Slavkom Barbarićem.

fra Marinko Šakota

Tajna mudrosti življenja skriva se u spoznaji da je današnji dan važniji od svih dosadašnjih i od svih budućih dana i jedini koji uopće postoji.

„Nema dana koji nije darovan iz ruke Božje! Nema dana, niti ga može biti kada ne možemo činiti dobro. Nema dana u kojem se ne može dogoditi pad. Ali isto tako, nema dana u kojem se ne može doživjeti milost praštanja. Koristiti se danom kao da je zadnji, i opet kao da je prvi, bio bi svakako velik znak zrelosti. Susretati ljude svaki put kao da ih prvi put susrećemo i ponašati se prema njima kao da ih susrećemo zadnji put, to bi podarilo ljudskom srcu veliku nutarnju slobodu. Ne treba nositi terete iz prošlosti jer ih ljubav može skinuti s nas. Ali ne treba ni tovariti teretom straha buduće dane. Jer gdje je ljubav, tu nema straha ni tjeskobe. Tamo gdje je ljubav, tamo je predanje. Završiti jedno vrijeme i početi drugo činom potpunoga predanja u volju Božju i posvetom Mariji, koja želi da joj se prepustimo, dobar je završetak i još bolji početak.“

Življenje sadašnjega trenutka neizostavna je lekcija svakog odgoja.

„Ako majčinski odgoj dopusti previše mogućnosti za sutra i previše opravdanja

za jučer, odgoj nije dobar. Ono što je važno jest danas koje nam je Gospodin povjerio. Ako se dobro ponesemo danas u darovanom novom danu, ozdravljamo i svoju prošlost i pripremamo sigurniju budućnost. Tko se, naime, optužuje ili hvali zbog svoje prošlosti ili se boji svoje budućnosti u današnjem danu, taj ne može duhovno napredovati.“

Ne treba misliti na plodove i rezultate jer oni će doći. Naša najvažnija zadaća jest da se trudimo da danas dobro posijemo i marljivo vježbamo.

„Tko ljubi danas, ne boji se novoga dana, nego mu se raduje jer će mu donijeti novu mogućnost da ljubi. Tko danas mrzi, mora se bojati i svoje budućnosti u kojoj bi se mržnja mogla povećati. Tko danas živi u svjetlu, raduje se novom danu, a tko je već danas u tami, boji se i svojega sutrašnjega dana.“

Svaki novi dan je nova prilika za rast. Koliko smo do sada takvih prilika propustili?

„Ne oglušimo se, nego prihvatimo poziv i počnimo danas jer se dobro koje danas propustimo nikad ne može nadoknaditi. Svako sutra, svaki novi dan nosi sa sobom nove prilike da se čini dobro, a nikad ne možemo biti tako dobri da ne možemo biti bolji.“

Ivanka Ivanković-Elez 3/4

Kako vam prenijeti Božju ljubav, Božju ljepotu? Ja jednostavno kažem da je na ovoj zemlji svaka riječ siromašna. Sve do danas moje oči nisu vidjele ništa ljepše od Nje: jedna mlada osoba od 19 do 21 godine, na sebi ima sivu haljinu, bijeli veo i krunu od zvijezda. Ima divne, tople, nježne plave oči i crnu kosu i lebdi na oblaku. A tek unutrašnji osjećaj! Božja ljubav, majčinska sigurnost, sreća, mir... Ja jednostavno kažem: ne postoje riječi da vam to mogu dočarati. U tom sam trenutku znala da je to Majka Božja. Dva mjeseca prije toga umrla je moja mama. Tad sam je upitala: „Gospo moja, gdje je moja mama?“ Ona se nasmijela i rekla da je s Njom. Tada je Gospa pogledala nas šestero i rekla nam da se ničega ne bojimo, da će uvijek biti s nama. Od prvog dana do danas je tako, jer da nije s nama sve ove godine, ne bismo mogli sve to izdržati.

U međuvremenu su ljudi došli k nama. Vidjeli su da se s nama nešto čudno događa. Kada smo sutradan pošli, rekli su nam da ponesemo blagoslovljenu vodu i sol, da pošćropimo ono što vidimo. Kada je Gospa došla, Vicka ju je pošćropila i rekla joj: „Ako si od Boga, ostani s nama, ako nisi, idi od nas!“ Tada se Gospa nasmijela i rekla: „Ja

sam Kraljica Mira.“ Prva joj je poruka bila mir. Poslije nas je pozvala na obraćenje, molitvu, post, pokoru... Pozvala nas je da svaki dan molimo sedam Očenaša, Zdravomarija, Slava Ocu i Vjerovanje. Poslije nas je pozvala da svaki dan molimo sve tri krunice i da dva dana u tjednu postimo o kruhu i vodi. Gospa je rekla da molitvom i postom možemo zaustaviti i ratove i katastrofe.

Od 1981. do 1985. imala sam ukazanja svaki dan. Kroz te godine Gospa mi je pričala svoj život, budućnost Crkve i svijeta, i to sam sve zapisivala. Kada mi Ona kaže kada i kome da to dam, to ću dati. Zadnje redovno ukazanje imala sam 7. svibnja 1985. Tada mi je Gospa dala desetu tajnu i rekla mi da je ne ću više vidjeti svaki dan, nego jednom godišnje, 25. lipnja. Tog mi je dana dala jedan ogroman dar, ogroman za mene i za čitav svijet. Ako se vi ovdje pitate postoji li život nakon ovoga, evo, ja ovdje stojim pred vama kao živ svjedok da vam mogu posvjedočiti da postoji. Bog mi je dao tu milost da sam mogla vidjeti svoju mamu kao što sada vidim vas. Ona me je zagrlila i rekla: „Sine, ponosna sam na tebe!“ Ja kažem: nebo se svaki dan otvara i govori nam: „Draga djeco, pođite putem mira, obraćenja, posta i pokore.“ Mi smo slobodni ljudi, možemo izabrati put kojim želimo ići.

Gospine poruke o vjeri

„Draga djeco! I danas sam s vama u molitvi da vam Bog da još jaču vjeru. Dječice, vaša je vjera mala, a niste ni svjesni koliko, unatoč tomu, niste spremni tražiti od Boga dar vjere. Zato sam s vama, da vam pomognem shvatiti, dječice, moje poruke i da ih stavite u život. Molite, molite, molite, i samo u vjeri i preko molitve vaša će duša naći mir i svijet radost da bude s Bogom. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.“ (25. kolovoza 2002.)

„Draga djeco! Pozivam vas i danas na molitvu. Dječice, vjerujte da se jednostavnim molitvom mogu činiti čudesa. Preko vaše molitve otvarate svoje srce Bogu i on čini čudesa u vašem životu. Gledajući plodove, vaše se srce ispunja radošću i zahvalnošću Bogu za sve što čini u vašem životu, a preko vas i drugima. Molite i vjerujte, dječice! Bog vam daje milosti, a vi ih ne vidite. Molite i vidjet ćete ih! Nek' vaš dan bude ispunjen molitvom i zahvalom za sve što vam Bog daje. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.“ (25. listopada 2002.)

„Draga djeco! Pozivam vas i danas da se otvorite molitvi. U prošlom korizmenom vremenu shvatili ste koliko ste mali i koliko je vaša vjera malena. Dječice, odlučite se i danas za Boga, da on u vama i preko vas mijenja srca ljudi, a i vaša srca. Budite radosni nositelji uskrsloga Isusa u ovom nemirnom svijetu koji žudi za Bogom i za svim onim što je od Boga. Ja sam s vama, dječice, i ljubim vas posebnom ljubavlju. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.“ (25. travnja 2003.)

„Draga djeco! S velikom radošću i danas vam nosim svoga sina Isusa u naručju koji vas blagoslivlja i poziva na mir. Molite, dječice, i budite hrabri svjedoci radosne vijesti u svakoj situaciji. Samo će vas tako Bog blagosloviti i dati vam sve što od njega u vjeri tražite. Ja sam s vama sve dok mi Svevišnji dopusti. Zagovaram za svakoga od vas s velikom ljubavlju. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.“ (25. prosinca 2004.)

Nastavak s 11. str.

nost smesti da molim. Osim toga, „u vremenu suše treba neumorno zalijevati polje kako bi opet jednom procvjetalo“, kaže jedan duhovnik. To vrijedi i za molitvu. Vratimo se još kratko na papu Benedikta. Kad ljudi izgube položaj, utjecaj, moć, slavu, popularnost, mjesto na javnoj pozornici sklone su ekscesima. Benedikt je otišao služiti Crkvi u tišini i molitvi. I to oduševljeno i s radošću. Kad je prije četrdeset godina napisao „da sav govor o Bogu mora voditi u molitvu i dolaziti iz molitve“, nismo to dovoljno razumjeli. A sada to znamo. I nije slučajno što se u dijelu javnosti sve poduzelo da ga se proglašila lašcem, da je, naime, otišao iz posve drugih razloga. Odlazak u molitvu i tišinu za njih je odlazak u beznačajnost i ne odgovara njihovoj konceptu.

Moramo vratiti dostojanstvo i svetost kršćanskoj nedjelji i sv. Misi. Uz ono što nam govori Crkva, Gospa u deset poruka govori o sv. Misi i nedjelji. „Draga djeco! Ovih dana Sotona se podmuklo bori protiv ove župe, a vi ste se, draga djeco, uspravili u molitvi i nekolicina vas ide na Misu. Izdržite dane kušnje!“ (17. siječnja 1985.) Naravno da to vrijedi za sve kršćane, ali ova župa ima posebnu odgovornost. Ako se ovdje prezre i privatizira dan Gospodnji, za nas će biti sramota. Hodočasnici ovdje traže orijentaciju, ovdje ih ne smijemo iznevjeriti.

Ovo svetište nije plod vještine, umještosti ljudi ovoga mjesta. Ono je izraslo na pokorničkoj duhovnosti, postu, molitvi, sakramentima ispovijedi i euharistije. Bez tih sadržaja učinit ćemo ga krivotvorinom. Budno pazimo jer se iznevjereni darovi ne vraćaju! Mnoštvo je primjera za tu istinu.

U Marijinu služenju Božjem spasenju ostvario se izvoran čovjek

Blažena Djevoja Marija, majka Gospodinova i majka naša, morala je sama prijeći put vjere, nesigurnosti i rasta u vjeri. „Morala je prijeći put koji prije nije prošla nijedna druga žena“, napisao je Walter Kasper. Za događaje koje je morala proći nije bilo literature, nije bilo iskustva na koje se moglo točno osloniti ni savjeta koji je mogao puno pomoći, ni leksikona, ni priručnika. I prošla ga je izvrsno!

U njezinu služenju Božjem spasenju ostvario se i obnovio izvoran čovjek, stvoren na sliku Božju. U njoj se vidi da čovjek nije odvratn sebičnjak i da ljudsko društvo ne mora biti prljava baruština te da Bog i čovjek nisu ljuti protivnici. Naprotiv!

Mariju, stoga, štujte onaj koji uči misliti kao Marija, koji uči moliti kao što je ona molila, koji uči činiti kako je ona činila. To je priznanje Bogu, to je priznanje Mariji. Sva druga priznanja ne će zakasnuti ako usmjerimo svoje snage u tom pravcu.

32. obljetnica Gospinih ukazanja

**Za svu ljubav, Majko draga,
što je ovdje na nas izli,
dajemo Ti obećanje
biti bolji neg' smo bili!**

Stotinu dana pontifikata pape Franje

Umjesto da novoga Papu dižemo u nebesa i hvalimo na sve strane te hranimo ili potpirujemo neostvarive želje i planove koje nitko ne može ispuniti, vrijeme je da se svi, zajedno s Papom, okrenemo obnovi i obraćenju, dosljedno, smjelo i djelatno. Treba početi putem obnove o kojoj je govorio Sabor, o kojoj Marija stalno govori u svojim ukazanjima. Upravo je papa Franjo u svojim dosadašnjim postupcima i izjavama izrazito marijanski papa.

fra Tomislav Pervan

Minulo je stotinu dana otkako je papa Franjo u službi. Čini se da je ono izvanredno stanje koje je nastalo u Crkvi odreknućem pape Benedikta prošlo daleko brže i bezbolnije nego što se mislilo. Suživot dvojice živućih Petrovih nasljednika u Vatikanu (ne papa, jer papa je pojam za službu, a Benedikt nije više u službi!) postao je gotovo normalnim svagdanom: jedan papa, koji i nije baš mlad, 77 mu je godina, ali je svim svojim silama i cijelim svojim bićem u Petrovoj službi, i drugi, umirovljeni, koji se predao molitvi i promišljanju, a vjerojatno i pisanju. I možda je upravo u ovome vremenu teške krize koja se nadvila za Benediktova pontifikata nad cijelu Crkvu trebalo nešto kao što je ovaj „dvojni“ pontifikat. Dok jedan – kao rimski biskup – zajedno sa svjetskim episkopatom „upravlja“ s više od milijardu i dvjesto milijuna katolika u cijelome svijetu, dotle drugi, poput Mojsija na Sinaju, drži uzdignute ruke i moli, pomaže da njegov nasljednik papa Franjo smjelo upravlja crkvenim kormilom. Crkva nije samo institucija, ona je ponajprije duhovna zbiljnost, tvorevina Duha Svetoga i tko je u tome svjetlu promišlja, vjerojatno sluti koliko duhovne snage dolazi iz takve specifične uloge bivšega pape. Tko pak od nas ne vjeruje u snagu molitve?

Znamen za obnovu Crkve

Za minulih stotinu i nešto više dana službe papa Franjo osvojio je srca ljudi i mnogo toga pokrenuo u samoj Crkvi. Krajnje je jednoznačna i jednostavna te jasna poruka njegovih gesta i njegovih spontanijih riječi, kratkih homilija koje izriče svakoga jutro u kapelici Doma sv. Marte, gdje i stanuje, u jednom običnom apartmanu, gdje se i hrani s ostalim gostima, a uvečer se sam poslužuje, staje u red s ostalim gostima doma i uzima ponuđena jela. Svete Mise slavi u kapelici uvijek u društvu nekog kardinala i djelat-

nika pojedinih vatikanskih ureda (dikasterija). Kapelica je u pravilu uvijek prepuna vjernika, a Papa svoje riječi izgovara spontano. Ustaje prije pet ujutro te, upravo ignacijanski, promišlja o dnevnim čitanjima. Te spon-

tane riječi vatikanski novinari bilježe i nude javnosti kao Papina promišljanja.

Ime pape Franje znamen je za obnovu Crkve, upravo kao što to bijaše njegov ime-njak u 13. stoljeću. Makar se u stilu razlikuje

od pape Benedikta, sadržajno su oni na istoj crti i u kontinuitetu. Poveznica i most među njima jest ono što je Benedikt imenovao rasvjetovnjačenjem, kidanje s duhom svijeta i lom s kompromisima sa svijetom. Tko stvara kompromise, on redovito stvari ili osobe kompromitira. Franjo to naziva mondenom sviješću i mondenim duhom u ponašanju i životu suvremenih kršćana. Rasvjetovnjačenje nije nipošto bijeg iz svijeta, nego je nakanu upravo suprotna. Naime, Crkva mora ostati vjerna poslanju koje joj je namijenio njezin Utemeljitelj, a vodi je Duh Sveti koji nikada nije duh ovoga svijeta, koji stoji u oprjci s duhom svijeta. Samo ona Crkva koja je vjerna svomu poslanju može za sebe iziskivati izvornost, može se zaputiti rubnima, služiti siromasima koji su trajno na usnama i u pameti pape Franje. Onaj tko nije htio razumjeti niti naučiti (k)od Benedikta, dobiva dodatnu „lekciju“ od Franje.

Franjine geste dio su izričaja njegova učiteljstva

Glede stanja u Crkvi papa Franjo veli da u ovom trenutku temeljna opcija nije reducirati propise ili ih dokidati, olakšavati crkvenu disciplinu, nego se zaputiti na ulice, potražiti suvremenoga čovjeka, upoznati ga osobno. Papa je istinski dušobrižnik, on želi kontakt s čovjekom, želi navijestiti radosnu vijest Isusa Krista. A, za to mu ne treba ni internet ni mobilni telefon. Crkva koja se svodi samo na administraciju, bolesna je Crkva. Ni u kom slučaju on ne želi olabaviti Isusove zapovijedi kako bi požnjeo jeftin aplauz u

U naravi Petrove službe jest i to da je Papa uvijek stijena o koju se razbijaju morski valovi, ali je Petrova služba uvijek i kamen spoticaja mnogima. Kad udare protivni vjetrovi, vidjet će se doskora tko je na Papinoj strani, kad izostane medijski pljesak zbog dosljednosti i vjernosti Isusu Kristu, katoličkom moralu i nauku.

medijima ili doveo autoritet Crkve u pitanje. Opasno je, veli on, laike klerikalizirati pa navodi primjer japanskih katolika koji su bez svećenika preživjeli više od dvjesto godina, nakon krvavih progona krajem 16. stoljeća. Oni su s naraštaja na naraštaj prenosili krštenje i vjeru u Isusa Krista. I temeljna je napast i opasnost za kler biti administrativni radnici i činovnici, a ne pastiri.

Lozano, Papin pomoćni biskup iz Buenos Airesa, sredinom je travnja rekao da su Franjine geste također dio izričaja njegova učiteljstva. Svojim gestama on odašilje poruke svim drugim kardinalima, biskupima, svećenicima, pa i običnim vjernicima da moramo činiti upravo kao i on da bismo dosegli ljude, a ne čekati da nam oni dođu. Svoje poruke on upućuje svim katolicima, one se mogu svesti na četiri temeljne i odlučne značajke: krajnja jednostavnost, poniznost, apolitičnost te pristupačnost i bliskost s običnim ljudima.

Grieh se može oprostiti, ali ne i korupcija

Kako se samo Duh Sveti poigrao i s kardinalima za izbora pape Franje! Papa Franjo se doslovce šali na svoj račun. Veli, na londonskoj kladionici njegove su akcije stajale otprilike 1 : 44 i onaj tko se kladio da će on postati papom, na kladionici je preko noći mogao steći veliko bogatstvo. Nitko zapravo i nije očekivao ovakav i ovako brz izbor. Franjo trajno naglašava da želi Crkvu siromaha i siromašnu Crkvu. S prvim Latino-amerikancem na Petrovoj stolici drama siromaštva i materijalne nevolje te njezine stvarne posljedice u životu ponovno su u žarištu europske, slobodno možemo reći, prezasićene Crkve. Ali Franjo ima u zreniku i njezinu duhovnu glad i žeđ, bijedu koju sa sobom nosi bogatstvo i sitost dok ističe brigu Crkve za siromahe.

Žestokim se riječima okomio na karijerizam i korupciju u Crkvi. Znakovite su njegove riječi da se grijeh može oprostiti, ali ne i korupcija. Korupcija se mora iskorijeniti, i u Crkvi i u društvu. U nasljedovanju Isusa Krista nema mjesta osobnim ugodama ili taštini. Ne vrijedi to samo za Rim i vatikanske urede, vrijedi to za cijelu Crkvu po cijelom svijetu. Čini se da je reforma rimske kurije jedna od njegovih najtežih zadaća. Stoga je i imenovao osam kardinala sa svih kontinenta koji će najesen započeti sa svojim radom. Oni su nešto kao Papini ministri, pobočnici.

Dobro je reformirati kuriju, ali treba ići i dalje, obnoviti cijelu Crkvu, u glavi i udovima. Ne možemo se ponašati kao da se ništa ne događa. Program pape Benedikta kao i ovoga Pape jest temeljita obnova cijele Cr-

kve. Obnova se tiče svih nas. Ništa nije lakše nego stalno upirati prstom u Rim, kao da je Rim izvoriste svih zala. Zlo je u vlastitu dvorištu, pred vlastitim vratima ili unutar naših odaja. Jer i u vlastitim odajama znaju vladati upravo ona stanja, stavovi i razni lobiji koje žigošemo drugdje, a ponajvećma u Vatikanu. Umjesto da novoga Papu dižemo u nebesa i hvalimo na sve strane te hranimo ili potpirujemo neostvarive želje i planove koje nitko ne može ispuniti, vrijeme je da se svi, zajedno s Papom, okrenemo obnovi i obraćenju, dosljedno, smjelo i djelatno. Treba početi putem obnove o kojoj je govorio Sabor, o kojoj Marija stalno govori u svojim ukazanjima. Upravo je papa Franjo u svojim dosadašnjim postupcima i izjavama izrazito marijanski papa.

Na nama je moliti s Papom i za Papu

U novinarskom žargonu „stotinu dana“ je vrijeme političkoga i inoga „lovostaja“. To je vrijeme koje se daje kao prilika da se netko pokaže u svim svojim dimenzijama, koliko je sposoban za službu. Taj okrutan novinarski pojam naznačava da doskora počinje vrijeme lova - „lovopust“. Tako je bilo i s Benediktom. Početni zanos trajao je otprilike do regensburškoga magistralnoga govora, a onda je po njemu osula paljba iz svih raspoloživih oružja, i tako za cijeloga pontifikata. Redale su, stvarale ili izmišljale afere za aferom, a Benedikt nije bio ni u čemu ama baš nimalo kriv. Usrdno je i žarko htio korjenite promjene u Crkvi, ali mu ne bi dopušteno. Na svakom koraku podmetanje klipova, poglavito iz njegove buntovne Njemačke i anglosaksonskih zemalja.

Na sve se strane veliča dobrohotnost pape Franje. Iz njegovih usta, veli se, još nije došla nijedna optužnica na račun, primjerice francuskoga zakona o istospolnim partnerstvima, makar je upravo zbog toga došao u sukob s argentinskom vladom dok je bio metropolit Buenos Airesa. Pa ni početno oduševljenje za Ivana Pavla II., poljskoga papu, nije trajalo dugo. U naravi Petrove službe jest i to da je Papa uvijek stijena o koju se razbijaju morski valovi, ali je Petrova služba uvijek i kamen spoticaja mnogima. Kad udare protivni vjetrovi, vidjet će se doskora tko je na Papinoj strani, kad izostane medijski pljesak zbog dosljednosti i vjernosti Isusu Kristu, katoličkom moralu i nauku. U pitanjima katoličkoga moralnoga nauka papa je Franjo čak odlučniji od Benedikta. Papa emerito Benedikt može o tome pjevati duge pjesme, svi smo tomu svjedoci, no nama je moliti s Papom i za Papu, da bude odlučan svjedok Isusa Krista, neustrašiv navjestitelj Isusove istine.

Svetkovina Tijelova

U četvrtak 30. svibnja 2013. u Međugorju je svečano proslavljena svetkovina presvetoga tijela i krvi Kristove – Tijelovo.

U župi su toga dana boravile brojne hodočasničke skupine iz Austrije, Njemačke, Engleske, SAD-a, Irske, Italije, Slovačke, Kine, Poljske, Francuske, Španjolske, Ukrajine i Rumunjske. Slavljeno je 15 svetih Misa, od toga četiri na hrvatskom jeziku.

Nakon večernje svete Mise na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova, koju je predslavio fra Svetozar Kraljević u suslavlju s 48 svećenika, ulicama Međugorja uslijedila je tradicionalna procesija s Presvetim.

Posjet Zadru

Veliki župni zbor Kraljice Mira iz Međugorja u ponedjeljak 20. svibnja bio je na jednodnevnom izletu u Zadru, gradu iznimne tritisučetne povijesti i bogatog kulturnog naslijeđa. Po dolasku u Zadar razgledali smo brojne znamenitosti grada počevši od crkve i samostana sv. Marije. U tom samostanu, koji je koncem Drugoga svjetskog rata teško oštećen, 1972. g. formiran je reprezentativan postav kao stalna izložba crkvene umjetnosti te jedna od najvrjednijih izložbi u Hrvatskoj, nazvana *Zlato i srebro Zadra*. Izložbu je 1951. inicirao hrvatski književnik Miroslav Krleža. U reljefima i kaležima, skulpture, slike i vezove utkane su radosti i nade, strpljenje, patnja i vjera burnih razdoblja prošlosti ovoga kraja. Ovo neprocjenjivo blago su, kako tijekom stoljeća tako i u Domovinskom ratu, sačuvali sestre benediktinke, a neki vrijedni izlošci (čipka, crkveni tekstil vezen zlatnim nitima) djelo su njihovih ruku. Osobita dragocjenost, draž i važnost izložbenih predmeta je u tome što su oni velikim di-

jelom rad poznatih i nepoznatih majstora ili su čvrsto povezani uz Zadar i zadarsko područje.

Također smo posjetili katedralu sv. Stišije, crkve sv. Donata, Krševana i Šime, Trg tri bunara i Trg pet bunara, Morske orgulje, Pozdrav Suncu i, na kraju, crkvu i franjevački samostan sv. Frane s predivnim renesansnim klaustrom. Crkva sv. Frane najstarija je crkva sagrađena u gotičkom stilu, a samostan je osnovan još za života sv. Franje Asiškog. Crkva je zanimljiva i po sakristiji koja se nastavlja na kor, a važna je za hrvatsku povijest jer je u njoj 18. veljače 1358. sklopljen Zadarski mir između Mletačke Republike i hrvatsko-ugarskog kralja Ludovika I. Anžuvina, kojim su se Mlečani odrekli svojih presizanja na Dalmaciju.

Ovo prekrasno jednodnevno putovanje na čelu s ravnateljicom s. Irenom Azinović nadahnucuje nam je za još bolji rad uz pjesmu i molitvu. Zahvaljujemo župnom upravitelju fra Marinku Šakoti na svesrdnoj pomoći u organizaciji izleta.

Nikolina Sivrić

14. međunarodni seminar za bračne parove

Četrnaesti međunarodni seminar za bračne parove održat će se u Međugorju od 3. do 6. srpnja 2013. Tema seminara je: *Brak kao mjesto i sredstvo duhovnoga rasta muža i žene*. Tijekom seminara sudionici će sudjelovati u molitveno-liturgijskom programu, slušati predavanja, razmjenjivati iskustva, pristupiti sakramentu ispovijedi, moliti na Križevcu i Podbrdu. Koordinator seminara je fra Danko Perutina, a predavači su fra Mirko Mataušić, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, novinar i sudionik brojnih seminara i savjetovanja za osobi razvoj, te Vesna Gračner, psihologinja i psihoterapeutkinja.

18. međunarodni seminar za svećenike

Osamnaeste duhovne vježbe za svećenike, koje svake godine privlače sve više sudionika, održat će se od 8. do 13. srpnja 2013. o temi *Marijina vjera*. Svećenici će tjedan dana u međugorskoj župi provesti u molitvi, klanjanju Presvetom Oltarskom Sakramentu, molitvi krunice na Brdu ukazanja i križnoga puta na Križevcu, slušanju predavanja i razmjeni iskustava. Također će sudjelovati u večernjem molitveno-liturgijskom programu. Na 13. srpnja svećenici će moliti kod groba fra Slavka Barbarića, utemeljitelja seminara, te u 12 sati susret završiti sv. Misom za obitelji koje su ih tih dana besplatno udomile. Koordinator seminara je fra Marinko Šakota, a voditelj je fra Domagoj Runje, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

Statistike za svibanj 2013.

Broj podijeljenih sv. prijesti: 198.500.
Broj svećenika koncelebriranih: 3.972 (128 dnevno).

Statistike za lipanj 2013.

Broj podijeljenih sv. prijesti: 211.900.
Broj svećenika koncelebriranih: 3.920 (130 dnevno).

Apostoli mira

Članovi glazbenog sastava „Apostoli mira“ iz župe sv. Vida i Jurja u Mađarevu u varaždinskoj biskupiji 1. i 2. lipnja boravili su u Međugorju.

Pjesmom i glazbom uveličali su subotnju večernju svetu Misu, a u nedjelju su hodočastili na međugorska brda. Apostoli mira posjetili su i Radiopostaju „Mir“ Međugorje te ispričali kako je započeo njihov put, kako je Gospodina slaviti pjesmom, ali i osobno iskustvo Međugorja.

Duhovna glazbena skupina „Apostoli mira“ osnovana je jubilarne 2000. godine i otada animiraju molitveni život mladih u svojoj župi ali i drugim mjestima. Nastupi-

li su na brojnim molitvenim susretima u domovini i inozemstvu.

Filip Pavlović zaređen za svećenika

Zagrebački nadbiskup, uzoriti kardinal Josip Bozanić u subotu 15. lipnja u 10 sati u zagrebačkoj katedrali Uznesenja Marijina predvodio svečano euharistijsko misno slavlje tijekom kojeg je zaređen za svećenike četiri dijecezanska i sedam redovničkih kandidata. Kardinal Bozanić ređenima je poručio: „Vjernici imaju pravo vidjeti svog svećenika u molitvi, kako kleči pred Presvetim, ili kako u crkvi moli časoslov.“

Za Zagrebačku nadbiskupiju za svećenika je zaređen i vlč. Filip Pavlović iz Bijakovića, župa svetog Jakova apostola u Međugorju. Filip je četvrti razred srednje škole završio u Ljubuškom te stupio u novicijat Družbe Isusove u Zagrebu. Nakon godine dana napustio je Isusovački novicijat i prijavio se u Zagrebačku bogosloviju. Filip je veoma talentirana osoba, pa tako i za glazbu,

novinarstvo... U Zagrebu je surađivao s Radio Marijom te je djelovao i u listu Zagrebačke bogoslovije *Vjesnik biskupa Langa*. Njegova obiteljska kuća je u Bijakovićima, podno Podbrda. Potječe iz veoma uzorne obitelji. Spomenimo i to da je njegova teta Marija Pavlović-Lunetti jedna od šestero Gospinih vidjelaca.

Filip je rođen je 26. prosinca 1983. godine u Mostaru. Za đakona je zaređen 29. rujna 2012. godine u Zagrebu, a kao đakon pastoralno je djelovao u župi bl. Alojzija Stepinca Bestovje – Novaki – Rakitje kod Zagreba. Redenju u prepunoj zagrebačkoj katedrali nazočili su Filipovi roditelji, rodbina i prijatelji, a misnicu mu je obukao međugorski župni upravitelj fra Marinko Šakota. Vlč. Filipu želimo obilje Božjega blagoslova u svećeničkom životu.

Francisko Pavljuk

Godišnje ukazanje Ivanki Ivanković-Elez

Ivanka Ivanković-Elez godišnje ukazanje imala je 25. lipnja 2013. Prigodom posljednjeg svakidašnjeg ukazanja 7. svibnja 1985. Gospa je Ivanki, povjerivši joj 10. tajnu, kazala da će tijekom cijelog života imati ukazanje jedanput u godini i to na obljetnicu ukazanja.

Ivanka je ukazanje imala u svojoj obiteljskoj kući, a nazočni su bili članovi njezine obitelji. Ukazanje je trajalo dvije minute. Nakon ukazanja Ivanka je kazala: *Gospa nije dala poruku. Blagoslovila nas je svojim majčinskim blagoslovom.*

Na upit razlikuje li se godišnje ukazanje od svakidašnjih, Ivanka je rekla: „Godišnja ukazanja ista su kao i svakidašnja koja sam imala do 7. svibnja 1985. Gospa dolazi na isti način, jednako lijepa i radostna, pozdravlja me s *Hvaljen Isus!* te daje poruku. Prije nego vidim Gospu, tri puta se pokaže snažno svjetlo. Skupa molimo, podijeli svoj majčinski blagoslov. Na ukazanju na obljetnicu uvijek je obučena onako kako sam je opisala na zadnjemu redovitom ukazanju: rubovi njezine haljine, veo i kruna svjetlucaju na srebro i zlato.“ Na upit kako se priprema za godišnje ukazanje, vidjelica je odgovorila: „Priprema traje cijelu godinu, dakle već od 26. lipnja. Pripremam se molitvom i svagdanjim životom, a petnaest dana prije obljetnice pripremam se postom i dugotrajnom molitvom. Što se dan ukazanja više približava, to je i moja čežnja da vidim Gospu snažnija. Tada mi je trenutak kao godina, dani prolaze vrlo sporo.“

Ivanka živi u selu Miletini, u župi Međugorje, sa suprugom Rajkom i troje djece: Kristinom, Josipom i Ivom. Njezina molitvena nakana je molitva za obitelji.

Stručno-znanstveni skup o životu i djelu fra Stanka Vasilja

Među desetcima milijuna međugorskih hodočasnika zasigurno nema onoga koji ne zna ili koji nije pjesmom molio himnu *Majci Mira*. Kao što sva velika djela nadraštaju svoga autora, tako je i s himnom Kraljici Mira, koju je napisao i skladao fra Stanko Vasilj, svećenik rođen 20. srpnja 1920. u Međugorju, umro 30. lipnja 1993. u franjevačkom samostanu na Humcu.

No, nije fra Stanko autor samo ove, najprevođenije pjesme na hrvatskome jeziku. On je i skladatelj te autor više drugih pjesama, priča, razmatranja križnoga puta, zapisa, polemičkih tekstova, ali i više puta osuđivan svjedok vjere, župnik, voditelj zborova...

Odmah na početku ukazanja fra Stanko je počeo redovito dolaziti u međugorsku crkvu u kojoj je, u početku, neumorno animirao pjevanje, a potom i neumorno na stolici pred crkvom ispovijedao. Njegova pjesma *Majci Mira*, nastala početkom srpnja 1981., punim je srcem i dušom odgovor na Majčinu ljubav i vjernički žar s kojim je prihvaćena.

U znak zahvalnosti za sve što je učinio, župni ured Međugorje organizira stručno-znanstveni skup na kojemu će sudionici govoriti o bogatstvu života i djela fra Stanka Vasilja. Skup će se održati 23. srpnja.

Svećeničko ređenje

Na svetkovinu svetih Petra i Pavla u subotu 29. lipnja 2013. u crkvi svetih Petra i Pavla u Mostaru na večernjoj svetoj Misi u 18 sati mons. Ratko Perić podijelio je sveti red prezbiterata trojici kandidata Hercegovačke franjevačke provincije. Zaređeni su fra Josip Ser-

đo Čavar iz župe svetog Jakova apostola starijeg u Međugorju, trenutno na službi u Posušju; fra Stanko Čosić iz župe Presvetog Trojstva u Buhovu, trenutno na službi u Međugorju i fra Mario Ostojić iz župe svetog Jakova apostola starijeg u Međugorju, trenutno na službi na Širokom Brijegu.

Predstavljena monografija Župa Međugorje

U subotu 22. lipnja u Dvorani bl. Ivana Pavla II. u Međugorju predstavljena je monografija *Župa Međugorje* autora fra Roberta Jolića. Poznati povjesničar fra Robert Jolić na knjizi je radio više godina, čega je rezultat djelo od 475 stranica velikog formata. U knjizi je tekstom i slikom obuhvaćen život na ovim prostorima od pretpovijesti do danas, kretanje pučanstva, osnutak župe, duhovna zvanja, gradnja vjerskih objekata, svećenici na službi u župi, stradanja župljana u I., II. i Domovinskom ratu...

O knjizi su govorili fra Marinko Šakota, povjesničar Ivica Šarac, fra Ivan Dugandžić i fra Robert Jolić. Monografija je objavljena u nakladi Informativnog centra „Mir“ Međugorje.

Svetkovina sv. Jakova

Župa Međugorje osnovana je 1. svibnja 1892., a njezin nebeski zaštitnik sv. Jakov ap. st., zaštitnik je i hodočasnika. Blagdan Sv. Jakova, koji slavimo 25. srpnja, već 121 godinu u Međugorju je posebno svečan – do 1981. slavili su ga župljani i njihovi prijatelji, a od te godine im se pridružuju i hodočasnici iz cijeloga svijeta.

Za ovogodišnju svetkovinu svoga zaštitnika župljani će se pripremati od 19. srpnja, a vjernici iz svakoga sela župe predmolit će desetke krunice, čitati čitanja i moliti molitve vjernika.

Svete Mise na Sv. Jakova slavit će se u 8, 11 i 19 sati, a pučka sv. Misa slavit će se u Gaju. Procesija s kipom zaštitnika iz župne crkve polazi u 10.45.

Nastavak s 15. str.

ukazanja. Znanost samo može i mora zaključiti da ukazanja ne spadaju na nju te da ih stoga ne može ni tvrditi ni nijekati. Ostaje vjera jedino nadležna da sudi o njima.

Stav Crkve

Crkva, čuvarica Objave i vjere, nije još autoritativno i mjerodavno izrekla svoga suda o ukazanjima u Međugorju. Stavila je ipak jasno do znanja da u njima nema ništa što ne bi bilo u skladu s Objavom i vjerom. Prema samoj činjenici Gospina ukazanja Crkva je potpuno otvorena. Čudesa su inače sastavni dio i oblik Objave. Prema tome, nisu samo moguća nego i zbiljna. Ukazanja u Međugorju zasad imaju, u najmanju ruku, izgled mogućnosti i vjerojatnosti, i to ponajvećma zbog popratnih plodova. Uvijek su čudesa, u što bi spadala i ukazanja u Međugorju, bila u službi vjere. Ona, i prema evanđeljima, pripremaju ljude na vjeru ili prate vjeru ili je potvrđuju. Vjera je uvijek vrjednija od njih i zato stoje u njezinoj službi. Prikkladnost i korisnost čudesa jasno su očitovana u reagiranju ljudi koji su ih gledali ili im bila vjerodostojno zasvjedočena. Na Kristova čudesa oni su spontano uzvraćali divljenjem, zanosom i vjerom. Na čudo koje se zbilo na Duhove prisutni su, potreseni, pitali: „Što da činimo?“ (Dj 2, 37), na što im apostol Petar odgovara: „Obratite se!“ (Dj 2, 38)

Ukazanja u Međugorju ne izlaze ni pojavom ni porukom iz okvira pravih čudesa. Marijina pojava je slična Kristovoj poslije uskrsnuća, a njezin poziv na obraćenje i vjeru potpuno istovjetan s evanđeoskom porukom. Reagirana na Marijinu poruku također su istovjetna s reagiranjem suvremenika i svjedoka Kristovih čudesa.

Plodovi ukazanja

Marijin poziv na obraćenje i vjeru našao je velika odziva među ljudima. Svaki se dan puni crkva starim i mladim, muškim i ženskim. Već do sada je, prema evidenciji, pohodilo mjesto ukazanja više od pola milijuna ljudi sa svih strana, svih doba, i uzrasta i kategorija. Među njima je zamjeran broj ljudi raznih religija i nacija, što je još značajnije, ti su pohodi pravo i pobožno hodočašćenje koje prožima vjera i obraćenje, a prate molitva, ispovijed, pričest, utjeha i mir. Oko 140 tisuća pričesti i preko stotinu tisuća ispovijedi jasno govori kakvi su konkretni učinci Gospine poruke. Tko ne zna što je čo-

vjek, ne zna da je teže mi-jenjati čovjeka nego prenositi brda. A brojne i skrušene ispovijedi i temeljita obraćenja svakidašnji su događaji u Međugorju. Ona su svojevrsna čudesa i ujedno potvrda u prilog istinitosti ili barem vjerojatnosti ukazanja.

Hodočasnici u Međugorje ne obraću navaju ni s kim nego sa sobom, sa svojim prijašnjim grijesima, stavovima i odnosima koji nisu bili u skladu s njihovom savješću. Oni na svojem putu ne traže da se i s kim sretnu nego s Bogom niti traže od njega išta drugo nego mir. Kod njega se susreću s drugim ljudima i u njima prepoznaju svoju braću, djecu zajedničkog Oca. Mir koji ljudi stječu ovdje u Međugorju u svojem obraćenju nije ni protiv čijeg spokoja i mira, nego je tek pravi i koristan prilog miru u svijetu i među svim narodima. Mir s Bogom pretpostavlja i uključuje mir sa svakim čovjekom radi Boga. U vezi s tim dirljiva su čudesa ljubavi i bratstva koja su se očitovala u susretu pravoslavnih iz Smedereva, Negotina, Čačka, Zrenjanina i Skoplja i katolika iz Međugorja i drugih krajeva. Jednako kao i s muslimanima iz okolice. Njihovo bratstvo i međusobna ljubav „na prvi pogled“ očit je dar Božji po zajedničkoj Majci

i Bogorodici Mariji, kako reče i jedan pravoslavni vjernik. To je po sebi značajan prilog težnjama i naporima svih naroda za iskrenim bratstvom.

Nikakvih negativnih popratnih pojava nema u vezi s ukazanjima u Međugorju. Nema ni nastranih. Zato je znanstveno neosnovano, a društveno štetno prekvalificiranje činjenica u nečinjenice i etiketiranje koje s međugorskom stvarnošću nema nikakve veze. Ako su neki ljudi odnosili s mjesta ukazanja koji kamenčić, grumenčić zemlje, brdski cvijet ili grančicu raslinstva, to ipak nema ništa s praznovjermom i fanatizmom, jer u tome nisu ništa drugo vidjeli nego uspomenu na mjesto ukazanja. Njihova ljubav, poštovanje i pouzdanje usmjereni su na Boga i Bogorodicu, a ne na one predmete. Oni će ih samo podsjećati na njih. Ne rade li tako i oni koji ne vjeruju kad u svojim domovima drže uspomene na osobe, koje su im drage ili prikupljaju stvari s kojima su glasoviti ljudi dolazili u dodir. Nitko to pametan ne naziva praznovjermom, pa zašto bi onda, ako to čine vjernici, bilo drukčije? Izvjestan zanos koji su očitovali prisutni na mjestu ukazanja, njihov velik broj, raznovrsnost profila i usmjerenja ljudi koji tamo dolaze tek postavlja ozbiljno pitanje, kojemu nije pravi odgovor praznovjere i fanatizam. Pravo je pitanje kako to da toliki i različiti ljudi prolazeći pored već danih životnih odgovora traže dalje odgovor i pružaju ruke prema nepoznatom. Može ih se, idući s ideološkog stajališta, proglasiti praznovjernima, što bi nužno podrazumijevalo bezumnost, ali što, ako su ti ljudi pametniji od onih koji ih tako etiketiraju, pa su k tome još svjesni i marljivi graditelji materijalne kulture i blagostanja društva u kojemu žive?

Međugorje je jednim odgovorom, a drugima pitanje koje traži pravi odgovor. Znanost i teologija, razum, Objava i vjera pomoći će svakome da pronađe pravi odgovor i da on bude zajednički svim ljudima. I taj sigurno ne će biti nikome na štetu. Naprotiv, jednostranost, ideološko etiketiranje i materijalistički dogmatizam vrijeđaju u vjernicima vjerski osjećaj, a u svima, vjernicima i nevjernicima, razum i humanistički osjećaj. Ukratko, znanost, teologija, iskrenost svjedočenja, vjerodostojnost svjedoka, Objava, vjera, plodovi obraćenja i mira do sada govore u prilog istinitosti ukazanja u Međugorju.

Savez ljubavi i križa

Od 1981., nakon ukazanja Kraljice Mira, međugorska župa postala je mjesto susreta osoba koje dotle i nisu znale jedne za druge. I nije riječ samo o fizičkom, nego i o snažnom susretu duša. O jednom takvom susretu, premda se nikad nisu upoznali, govore pisma fra Janka Bubala i Georgette Faniel koja su godinama razmjenjivali.

Darija Škunca-Klanac

U mom međugorskom hodočašničkom spomenaru jedno od najdražih sjećanja odnosi se na susret s fra Jankom na Humcu s jedne te s Georgette Faniel, zvanom Mimi u Montrealu, s druge strane.

Za fra Janka, pjesnika, saznala sam prije no što sam ga osobno upoznala. Susret s njime priželjkivala sam poradi našeg zajedničkog zanimanja za Međugorje.

U prvim godinama međugorskih zbivanja fra Janko je izravno preko vidjelaca, posebno Vicke, htio prodrijeti u misterij tih ukazanja. Dogodilo se da sam se i ja počela baviti tim fenomenom. Mene je, pak, na poseban način privuklo zanimanje za prve dane ukazanja.

Prijateljstvo

Kada smo se fra Janko i ja prvi puta susreli 1986. godine, imali smo o čemu pričati: o našim istraživanjima, razumijevanju, potpori, življenju i širenju poruke mira iz Međugorja. I tako je to trajalo do kraja njegova života.

U međuvremenu on je upoznao braću blizance: o. Armanda i o. Guya Girarda iz Montrea. Nakon prvog putovanja u Međugorje u listopadu 1984. oni su s oduševljenjem prišli pisanju svjedočanstva o vlastitu doživljaju i shvaćanju Međugorja. Braća blizanci, članovi Družbe svetih apostola, tada su bili duhovni voditelji Georgette Faniel.

Ovdje je riječ o posebno produhovljenoj karizmatičkoj osobi koja je punih 60 godina

skrovito živjela u svom montrealskom stanu. Njezini su roditelji u Kanadu doselili iz Belgije, a otac joj je bio akademski slikar koji je na više mjesta u Montrealu ostavio zapažena umjetnička djela.

U knjizi *Svjedočanstva, Međugorje, blagoslovljena zemlja*, koju su braća Girard napisali u suradnji s fra Jankom, velik je dio posvećen skrivenu životu Georgette Faniel Mimi. Ona tu, kao posvećena duša, kao mala Božja služavka, po prvi puta javno govori o svom savezu s Bogom, s Isusom i Marijom.

Fra Janko je s velikim zanimanjem prihvatio priređivanje hrvatskoga izdanja njihove knjige, a ja sam im se pridružila kao tumač, prevoditelj i listonoša jer je istodobno između fra Janka i Mimi započelo dopisivanje, a pisma su od jednog do drugog išla preko mene jer sam često putovala vodeći skupine iz Kanade.

Ista melodija za dvije pjesme nastale na različitim krajevima svijeta

Fra Janko je bio osjetljiva zdravlja pa me molio da mu donosim lijekove. Znao je da je moj muž bio ljekarnik, no više se veselio Miminim pismima nego li lijekovima.

Jednom mu je Mimi poslala snimku pjesme *Mirtha, o mirtha – Miru, o slatki miru*, koja je nastala kao plod njezinoga nadahnuća. Ona je inače bila školovana glazbenica, ali je karijeru pijanistice napustila da bi se u potpunosti posvetila slušanju nutarnjega glasa koji joj se očitovao od njezine šeste godine. K tomu su je mnoge nevolje i bolesti često i na dulje vremena priklivale za krevet.

Slušajući tu pjesmu, fra Janko je zapazio nešto izvanredno: njezina melodija potpuno se podudarala s pjesmom *Pred svojom Gospom* za koju je on napisao riječi, a uglazbio ju fra Slavko Topić. Njegov se tekst savršeno poklapao s melodijom koju mu je poslala Mimi. Oni su, svatko za sebe, na liniji Sarajevo – Humac – Montreal bez ikakva dogovora napravili nešto što se pokazalo kao identična skladna melodija. Usprkos udaljenosti i različitim jezicima vodilo ih je nadahnuće koje ne poznaje ni granica ni zaprjeka. Fra Janko je ostao zadivljen pred tim djelom stvaralač-

kog duha. Za njega je to bio velik znak. Od tada je, zapravo, dopisivanje i počelo.

Potpora u patnjama i križevima

Prošle godine, 2012., ponovo su mi došla u ruke ta pisma koja sam po želji braće Girard prevela na hrvatski. O stotoj godišnjici fra Jankova rođenja u njima otkrivam skrivenu stranu tog iznimnog pjesnika, čovjeka i svećenika. Ušla sam u dubine njegove duše koje su mi, kao i mnogima, bile nepoznate. Mimi se u prepisci iskazala poput svete Terezije od Malog Isusa, kao duhovna učiteljica i voditeljica svećenika u borbi s njihovim svakodnevnim križevima. Sve što bi kod fra Janka ostalo nedorečeno, ona je dopunjala svojim nadahnutim riječima i ponirala u intimnost njegove duše koja se zrcalila u njezinoj. Kao u nekom tajnovitom ogledalu, fra Jankove su kušnje i križevi poprimali neki dubok smisao i okvir.

Fra Janko i Mimi jedno su se drugome potpuno povjerali, a nadasve su ih vezivala međugorska ukazanja za koja su molili i prikazivali žrtve.

Čišćenje svoje duše kroz patnju i križeve Mimi je posebno namjenjivala, između ostaloga, priznanju autentičnosti Gospinih ukazanja u Međugorju: „Molimo posebno za međugorske svećenike i vidioce da ostanu vjerni molitvi i svojem poslanju, kao i za hodočasnike...“ Njezine molitve i mene su osobno pratile na svakom mom putovanju.

Janko i Mimi jedno su drugom bili velika potpora u patnjama i križevima. Sve su se više oslobađali kazivajući svoje nevolje i potrebe u punoj poniznosti, što i jest odlika malenih.

„Tako mi je potrebna pomoć molitvom“, kaže Mimi u pismu od 15. lipnja 1986., „da bih mogla nastaviti bolni put križa s ljubljanim razapetim Isusom. Danomice mi je hodati u vjeri, ufanju i ljubavi u prihvaćanju Svete Volje Vječnog Oca.“

Fra Janko izražava svoje veliko zadovoljstvo što je upoznao Mimi: „Osjećam neodoljivu potrebu da ti govorim, da ti kažem kako sam sretan da te je Gospodin otkrio meni, barem djelomično, i povjerio mi milost da upoznam svijet s tim draguljem što ga on dotjeruje već tolike godine.“ (19. rujna 1986.)

Teško bolestan, fra Janko mjesecima nije izlazio iz kuće, što mu je ponekad bilo neizdrživo. Očekivao je smrt: „Draga sestro Georgette, kada se to dogodi, budi sretna i otpjevaj: *Veliča duša moja Gospodina!* (Lk 1, 46) Ne želim biti žalostan, a ako se to dogodi tebi prije mene, bit ćemo bliži Bogu i jedno drugome.“ (25. ožujka 1990)

Nošen tim osjećajima prolaznosti, ali is-

Darija, Georgette i fra Slavko

punjen nadom u vječni život, 24. lipnja 1991. izražava svoju radost: „Unaprijed se radujem našem konačnom susretu poslije moje- ga i tvogaja prijelaza u nepovrat, preko te tajnovite rijeke koja dijeli žive od Živih.“

A Mimi odgovara: „Svaki dan zahvaljujem Vječnom Ocu da dopušta to jedinstvo naših duša. No, a da ni ne znamo, mi hodamo istim putem ljubavi i patnje, i na kraju te ceste ima jedna mala tajnovita rijeka gdje će se naše duše sastati. U tom trenutku moći ćemo se radovati velikoj sreći, jer će prvi čekati drugoga u spokojstvu i miru, uljuljani u zagrljaju Majčice Marije.“ (21. svibnja 1991.)

U prostranstvima živih

U danima tjeskobe i osjećaja napuštenosti fra Janko se, jednako kao i Mimi, pitao:

„Zašto taj strah prema Vječnom Ocu?“

Zašto mu ne damo povjerenje?

Zašto ne vjerujemo u njegovu beskrajnu ljubav?

Zašto ga ne ljubimo kako On to zaslužuje i želi?

Zašto se ne prepustimo da nas voli i zahvati On, koji nas toliko ljubi?

Zašto ne pripreмимо naš susret, jer svakim danom naši životni koraci idu prema Njemu, prema toj beskrajnoj ljubavi koja nam pruža ruke da s nama podijeli vječnu sreću?“

U tom hodu fra Janko i Mimi proživljavali su, svatko na svoj način, mistična stanja potpuna predanja i odanosti Bogu, Isusu, Mariji, Crkvi, dušama, i rasli po krjepostima vjere, ufanja i ljubavi do ruba neba.

Nikada se nisu osobno vidjeli ni susreli. On je bio zatočenik svoje sobe u franjevačkom samostanu na Humcu, a ona u svom malom stanu u Montrealu.

Našli su se napokon u prostranstvima Živih gdje su dočekani i zauvijek primljeni na gozbu ljubavi i punine: fra Janko 1997., a Mimi 2002. Ostala je njihova duhovna baština koja hrani naše duše i potiče na ljubav, mir, pomirenje i povjerenje.

fra Janko Bubala

Ovdje nikoga nije stid moliti javno i naglas

Fra Robert Bahčić član je Slovenske franjevačke provincije svetoga Križa. Posljednjih sedam godina živio je u Rimu u franjevačkoj Generalnoj kuriji u kojoj je tri godine bio gvardijan, a istodobno je bio odgovoran i za glasnik *Fraternitas* koji donosi vijesti o djelovanju fratara u svijetu. Sada živi u franjevačkom samostanu u Kamniku (Slovenija), a od 1. kolovoza započinje službu gvardijana i rektora slovenskog nacionalnog svetišta na Brezju. U *Glasniku mira* objavili smo više fotografija koje nam je dobrohotno ustupio.

Priredio Krešo Šego

Fra Roberte, predstavite se našim čitateljima. Kada ste i gdje rođeni, kako je tekao Vaš franjevački put?

- Moj životni put započeo je 28. lipnja 1966. u Brežicama gdje sam se rodio. Živio sam u Maloj Dolini, župa Velika Dolina, na manjem seoskom imanju na kojemu su mene i brata roditelji učili raditi. Uz to, nikada nije izostalo pribivanje na nedjeljnoj svetoj Misi, ponekad i tijekom tjedna u povodu raznih pučkih pobožnosti. Nakon osnovne škole otišao sam u sjemenište u Vipavu gdje sam polazio gimnaziju. Maturirao sam 1985. i iste godine otišao na službu vojnoga roka. Godine 1986. upisao sam se na Teološki fakultet u Ljubljani i stupio u franjevački red. Godinu novicijata započeo sam 1988., a 3. listopada 1992. položio svećane zavjete. Dan poslije zaređen sam za đakona. Iste godine otišao sam u Rim na studij franjevačke duhovnosti. Za svećenika me zaređio nadbiskup Alojzije Šuštar 29. lipnja 1993. Poslije magisterija, 1994., vratio sam se u svoju provinciju gdje sam najprije godinu dana bio pomoćnik magistra za novake na Svetoj Gori. Nakon toga, od 1995. do 1998., bio sam kapelan u Mariboru, a od 1998. do 2006. u Kamniku. U tom sam razdoblju bio magistar postulanta, animator za zvanja, nacionalni duhovni asistent FSR-a i Frame. Godine 2005. imenovan sam generalnim vizitatorom Slovenske provincije sv. Jeronima u Zadru. Godine 2006. i 2007. obnašao sam dužnost apostolskog vizitatora sestara karmelićanki u Sori. Razdoblje od 2006. do 2013. proveo sam u franjevačkoj Generalnoj kuriji u Rimu gdje sam najprije tri godine bio gvar-

dijan te cijelo vrijeme glavni urednik *Fraternitasa*, glasnika Reda manje braće. U tom sam razdoblju i doktorirao na franjevačkom papinskom sveučilištu Antonianum.

U Međugorju ste bili više puta. Dolazili ste službeno ili kao hodočasnik Kraljici Mira?

- O Međugorju sam puno čuo. Ondje su hodočastili moji prijatelji i o svom su hodočašću pripovijedali s radošću, pa i o tome što su doživljavali. Jedan moj školski kolega 1986. pričao mi je da je u Međugorju doživio ozračje vjere i molitve i da ga je to potaknulo da je počeo živjeti po evanđelju te redovito pribivati svetim Misama. Potaknut tim iskustvom, počeo sam čitati članke i knjige o međugorskom fenomenu. No, moj hod prema ovom milosnom mjestu nije bio tako brz. Tek krajem protekloga tisućljeća dva sam puta službeno posjetio Međugorje. Ove sam si godine za duhovni predah i molitvu odabrao upravo ovo milosno mjesto i istodobno posjetio dugogodišnjeg prijatelja franjevca koji je s Međugorjem jako povezan, a i službuje u blizini.

Koncem travnja više ste dana ostali u Međugorju. Kako ste ga tada doživjeli?

- Međugorje sam želio doživjeti osobno i bez ikakvih drugih obveza. Rekao sam da moram izdvojiti vrijeme samo za sebe i provesti ga s Bogom. Prije podne imao sam vremena za osobnu molitvu i promišljanje te hodočašće na Crnicu i Križevac. Poslije podne i navečer pomagao sam ispovijedati. Sudjelovao sam i u klanjanju pred Presvetim Oltarskim Sakramentom te vrijeme iskoristio još i za promišlja-

nje o križnome putu te za molitvu krunice. Uz sve to nikada nisam bio sam. Posvuda je bilo mnogo ljudi i mnogo molitve. Ovdje nikoga nije sramota moliti javno i naglas. Nadam se da su vjernici dovoljno jaki i hrabri da takvu molitvenu gorljivost nakon povratka kući očuvaju te njeguju i dalje. Lijepo je bilo vidjeti toliku vjeru i duhovnu sabranost. Naime, suvremenom je čovjeku potreban Bog koji jedini može ispuniti prazninu postojanja koja se tako snažno širi u našim društvima, po obiteljima, u pojedincima. Mnogo je ljudi u Međugorju iznova pronašlo svoju vjeru, obratilo se, našlo put iz životnih poteškoća, dobilo potporu i poticaj, zaživjelo na nov i bolji način. To je dobro znamenje zbog kojega treba oslušnuti Međugorje.

Svjedočili ste da se u ovom mjestu nalazi poseban mir i da taj mir treba širiti. Nije li, ili možda jest, paradoksalno da se u mjestu u kojemu se istodobno nalazi tisuće vjernika tako snažno doživljava mir? Tražeći mir, ljudi obično vole ići u osamu, a ovdje je posve drukčije. Otkuda taj mir, gdje su mu izvori?

- Već sam naglasio da je ovo milosno mjesto i na takvu mjestu, usprkos mnoštvu ljudi, Bog dijeli svoju milost, svoj mir, vedrinu i radost. Sve je to zasigurno plod molitve koja se na ovome mjestu diže u nebo prema nebeskom Ocu po Marijinu zagovoru. To je i plod tolikih ispovijedi, pomirenja s Bogom koji po sakramentu pokore naglašava oslobodjenje i unutarnji mir. To je plod koji donosi slavljenje Presvetoga Sakramenta. To je plod obaju milosnih mjesta – Crnice i Križevca – te posta koji hodočasnici daruju. Gdje se moli i gdje se žive sveti sakramenti, stanuje unutarnji mir i uvjerenje da na evanđeoskom putu nismo sami. Majka Marija ohrabruje nas da živimo po tome što nam kazuje njezin sin Isus Krist koji je pravi i istiniti mir.

Gospina temeljna poruka je molitva i mir. Može li jedno jedno bez drugoga?

- Apostol Pavao je zapisao: „A plod Duha je: ljubav, radost, mir, strpljivost, blagost, dobrohotnost, vjernost...“ (*Gal 5, 22*) Zemaljske stvari ograničavaju, a Božje stvari šire srce, vode nas na put svetosti, zato je za naše živote potrebna molitva. Molitva, promišljanje Božje riječi, dar svete Mise, primanje sakramenata, pomažu nam da živimo po Duhu, a ne po tijelu. Upravo se takvim djelima osnažujemo u borbi između zemaljskoga i nebeskoga. Moramo voljeti Boga, moramo voljeti moliti, truditi se opraštati drugima... To donosi Božji mir u naša srca koji nam je omogućio Isus Krist nakon svoga uskrsnuća kada je svoje učenike pozdravio „Mir s vama!“ bez prigovora da su ga napustili u najtežem trenutku.

Čovjek današnjice stalno je u nekom nemiru – i kad nema rata, osjeća se strah za egzistenciju, za sutrašnjicu... Što su je bogatstvo veće, ljudski je život, izgleda, sve siromašniji. Kako to?

- Čovjek je tražitelj. Uvijek ga nešto zbunjuje. Na sve načine traži kako smiriti svoju nutrinu, kako usrećiti svoje srce. U biti, on traži Ljubav. Dok ne otkrije Ljubav, koja je Bog, u njemu je uvijek neka praznina. Bez molitve, bez promišljanja, bez traženja, bez pomoći drugih, bez poticaja i bez nade u čovjeku se i ne mijenja puno toga. Upravo vjera, koja je dar čovjeku, otvara srce za druge, da ne misli samo na sebe i potrošnju, da postane svjestan svojih ograničenja, pa i grijeha koji čovjeka posebno osiromašuje. Premalo vjere uzrokuje strah. A nebeska majka Marija poziva nas da po uzoru na nju budemo pripravnici reći „Fiat, neka mi bude!“ te da se s povjerenjem oslonimo na Boga. Pokušajmo, ne ćemo se razočarati! Upravo suprotno! Ispunit ćemo se Njegovim mirom.

Što u sve to donose i što mijenjaju ukazanja, ponajprije mislim na ukazanja Kraljice Mira?

- Teška i neizvjesna vremena, iskušenja i protivljenja, nepovjerenje i strah, bojazan i strepnja, strah od vlastita obraćenja, sve to koleba našu vjeru. Moji osobni planovi, želje, nastojanja, onemogućavaju Božja nastojanja da uđu u moj život i promijene me. Neizvjesnost na putu za Isusom upravo je u tome da me je strah da više ne budem ono što sam oduvijek bio. Strah me novoga. Zašto? Zato jer više ne tražim Božje misli, Božje putove i Božje planove koje On ima sa mnom. Mislim da se poznajem, da sam mogu planirati svoj život. A kada otkrijem da me On poznaje bolje, da ima bolje planove za mene te da ih i ostvaruje, moja se vjera produbljuje. Upravo nas prema takvu povjerenju u Boga i prema osobnu obraćenju poziva Kraljica Mira, Djevice Marija.

Navršile su se 32 godine ukazanja Kraljice Mira. Koliko su ove 32 godine utjecale na vjernike, na Crkvu?

- O međugorskom fenomenu i njegovu utjecaju mogao bi govoriti netko tko se time ozbiljno bavio, istraživao. Osobno se tome nikada nisam posebno posvećivao. Mogu reći samo to što sam primijetio iz susreta s ljudima koji su posjetili Međugorje, koji su mi govorili o tome da su se ondje vjerojatno i obratili. Nedvojbeno je da je Međugorje za ovih godina postalo vrlo poznato među vjernicima i u Crkvi. Još uvijek privlači mnogo ljudi, i vjernike i nevjernike. Sve dok su plodovi dobri, ne smijemo ga ignorirati ili zanemarivati.

Duboka nelagoda civilizacije

Homoseksualne osobe i njihovi osobni problemi vježbalište su na kojemu politički lobiji igraju svoju utakmicu koja se zahuktala 1973., kada je Američka udruga psihijataru političkom odlukom – a ne iz medicinskih razloga – skinula homoseksualnost s popisa psihičkih poremećaja.

Lidija Paris

Homoseksualni (lezbijki i gay) pokret u međuvremenu je postao LGBTIQ pokret koji uključuje biseksualce, transseksualce (koji su operativnim zahvatom promijenili spol), interseksualce (dvospolce ili hermefrodite) i sve one koji se nazivaju *queer* (nastrani). Transseksualnost i interseksualnost i dalje se nalaze na službenom popisu bolesti.

Poremećaj u normalnom sustavu vezivanja

Nebrojeni stručnjaci i dalje tvrde da kod razvijanja istospolnih sklonosti ključnu ulogu igraju kronične traume iz ranoga djetinjstva, koje su kod djeteta dovele do poremećaja u normalnom sustavu vezivanja. U pubertetu se nezadovoljene emocionalne potrebe prenose na osobe istoga spola i to u seksualiziranom obliku. Mladići u homoseksualnom kontaktu pokušavaju „dopuniti“ svoju vlastitu muškost, a djevojke pokušavaju „imati udjela“ u ženskoj društvu. Kroz seksualni kontakt i sjedinjenje s osobom istoga spola nadaju se da će se barem nakratko osjećati „cjelovitima“, no seksualno ponašanje ne može izliječiti duševne rane niti zadovoljiti nezadovoljene emocionalne potrebe.

To kaže liječnička struka, no LGTBIQ pokret ima svoj krug politički podobnih „stručnjaka“ koji javnosti sustavno servira neke druge „znanstvene“ spoznaje.

Ljubav ili poremećaj?

Kakva je to ljubav koja uranja u tuđe ekskremente ili koristi pomagala iz pornografskih seks-trgovina? Gdje je u tome razlog za ponos i zašto bi društvena zajednica trebala prihvatiti, čak poticati takvu „ljubav“? Anus nije stvoren za primanje znakova ljubavi, nego za izbacivanje suvišnih i mrtvih stvari. Iz duhovno-vjerske perspektive, homoseksualno je ponašanje protivno ljudskom dostojanstvu i zato ga ni kršćani, ni muslimani ni židovi ne mogu prihvatiti. Neke su se vjerske zajednice prilagodile duhu vremena i prihvale homoseksualnost, čak uzimaju homoseksualne osobe za vjerske službenike, no svi ćemo jednoga dana pred Stvoriteljem odgovarati za svoje odluke... Oni koji su se odbili prilagoditi takvu duhu vremena – na-

pose Katolička crkva i vjernici – postali su odabrana meta napadaja političkog LGTBIQ lobija i onih koji ga iz pozadine potpomažu i financiraju.

Bez obzira na ponašanje, svaki je čovjek dragocjen zato što posjeduje neotuđivo ljudsko dostojanstvo, no podržavati LGTBIQ osobe u njihovu homoseksualnu ponašnju znači činiti im medvjedu uslugu. To bi trebali znati oni koji im naivno plješću i oni koji im iz političkih interesa obećavaju liberalnije zakone.

Zakon homoseksualno ponašanje može „normirati“, proglasiti „normalnim“, ali ga ne može proglasiti naravnim i prirodnim jer nema ovlasti nad naravnim i prirodnim redom stvari. Svaki čovjek želi sreću i mir, ali sreća i mir ne dolaze ni od izvanjske društvene potvrde, a ni od zakonske „normalizacije“, nego od čiste i mirne savjesti, a to ne može regulirati nijedan državni zakon.

A dijete u svemu tome?

A dijete koje mora rasti u homoseksualnom okruženju? Fraza da je „za obitelj važna ljubav, a ne spol“ protivi se svim saznanjima razvojne psihologije. Dijete treba i oca i majku, to je prirodno i to je temeljno ljudsko pravo. Temeljna su ljudska prava iznad svih kasnije izmišljenih novih „prava“ koja su postala predmetom politike: pravo na kontracepciju, na pobačaj, na umjetnu oplodnju, na eutanaziju, na istospolni brak, na korištenje žene nosilice koja će nekome na svijet donijeti dijete itd.

Postoje prava djece (koja MZOS pokušava staviti iznad prava njihovih roditelja, na čije bi mjesto stala „prosvijetljena“ Država), ali ne postoji pravo na dijete.

Nastrani savezi

Sve do osamdesetih godina, u homoseksualnim su organizacijama bile zastupljene i udruge pedofila. Vladao je širok konsen-

zus o tome da treba tražiti dekriminalizaciju „suglasne“ seksualnosti između odraslih i maloljetnika. U ime „ljubavi“ predatori su uporno tražili snižavanje dobi za legalne spolne odnose. Tek kada je javnost postala svjesna u kojoj je mjeri teorija i praksa pedofilije prodrila u odgojno-obrazovne institucije (Odenwald škola itd.), homoseksualne su skupine bile prisiljene distancirati se od pedofilskih zahtjeva i to ne iz uvjerenja, nego da bi mogle nastaviti legalnu borbu za svoja „prava“. Veze između homoseksualnog pokreta, pokreta za legalizaciju pedofilije i nekih političkih stranaka već su poznate.

Što je s *queer* (nastranim) „seksualnim manjinama“ koje se okupljaju pod kišobranom LGTBIQ pokreta: sadomazohistima, nekrofilima, zoofilima, fetišistima, Drag King, Drag Queen, pansesualcima, poliamoristima, incestuoznima i drugima koje medicina svrstava pod „bolesti“? Hoće li i oni tražiti svoja „prava“?

Primjer manipulacije kakvu preporuča „Homoseksualni manifest“

U Splitu smo 8. lipnja čuli da neki političari podržavaju one koji se „osjećaju ugroženima“ i žele zaštititi one koji se „osjećaju slabijima“. Što je „osjećaj ugroženosti“? Je li ta „ugroženost“ realna ili imaginarna? Poznato je da se paranoici, na primjer, osjećaju permanentno ugroženima... Povijest je pokazala da je politička manipulacija „osjećajem ugroženosti“ znala biti jako opasna, a psiholozi mogu objasniti dokle može dovesti manipuliranje „osjećajem slabosti“...

Splitski je gradonačelnik dao školski primjer kako funkcionira homoseksualni marketing. Spomenuo je konclogore. Koristio je metodu psihološke manipulacije kao strategije mijenjanja svjetonazora javnosti, koju preporuča „Homoseksualni manifest“: neistomišljenike uspoređivati s nacistima. Time se kod neistomišljenika koji nisu upućeni u tehnolo-

giju psihološke manipulacije rađa osjećaj krivnje što ne aplaudiraju homoseksualnoj kulturi.

Sljedeći korak je iznuden pristanak. Događa se to kada pojedinac zbog svoje okoline mora iskazati ponašanje ili izraziti mišljenje koje je u sukobu s njegovim izvornim, privatnim uvjerenjem. Oni koji odbijaju prihvatiti homoseksualnu kulturu, odnosno izjednačavanje homoseksualnosti i heteroseksualnosti, moraju platiti visoku cijenu: uz pomoć medija te se osobe prikazuju kao pobožni licemjери, homofobi, heteroseksisti, neznalice, mrzitelji, netolerantni, rasisti, nacisti, seksisti, elitisti itd. Tome služi i natječaj za „homofoba godine“.

„Potpuna jednakopravnost“

Glasnogovornici LGTBIQ pokreta su „protiv svake segregacije i diskriminacije“. Hoće „potpunu jednakopravnost“. Traže „izjednačavanje homoseksualnih i heteroseksualnih obitelji pred zakonom“. Ako se ide tom logikom, treba hitno poraditi na ukidanju Paraolimpijskih igara, ne izdvajati osobe s hendikepom u neku posebnu skupinu, nego sve sportaše staviti u istu kategoriju. Dolje segregacija i diskriminacija! Zašto uopće postoje Paraolimpijske igre? Zato što sportaši s hendikepom ne mogu ostvarivati iste rezultate kao i zdravi sportaši. Zašto se istospolne veze i brak ne mogu zvati istim imenom? Zato što su homoseksualne veze hendikepirane u usporedbi s heteroseksualnim vezama. Netko može izjaviti da je Sunce Mjesec, da je Mjesec Jupiter i da je Jupiter Mars, no time ne će postići da Sunce sja noću, a Mjesec danju, niti da Jupiter bude hladan, a Mars užaren planet. Veza između homoseksualnih partnera može se zvati kako god hoće, u nekim zemljama čak i „brak“, ali se ipak ne će postići da dvije osobe istoga spola mogu zametati dijete bez pomoći treće osobe suprotnoga spola i bez asistencije medicinske struke. Čak i kada bi znanost uspjela klonirati čovjeka, to dijete opet ne bi bilo plod veze dviju osoba istoga spola. Homoseksualna i heteroseksualna veza ne mogu se zvati istim imenom niti tretirati na isti način jer nisu isto.

Nepravda ne nastaje samo ondje gdje se prema nečemu što je jednako odnosi nejednako, nego i ondje gdje se s nejednakim postupaju jednako.

„Nepokolebivom ustrajnošću, aktivisti svoje zahtjeve utkivaju u korpus temeljnih ljudskih prava. Iznutra radikaliziraju prava. Njihova borba, sad suptilna sad agresivna, izgleda kao da nema kraja. [...] Pravo se ne smije izmišljati. Budući da je u srcu svakoga čovjeka upisan jedan vječni zakon, pravo treba samo prepoznati i proglasiti. Taj je zakon, de jure, temelj univerzalnosti i te-

Snimila: Lidija Paris

Možda novinarska struka rezonira ovako: „Briga me dok je god meni dobro. Danas je trend biti pro-LGTB. To je isplativo. To je dobro za karijeru.“ Ili ih je strah da bi mogli izgubiti radna mjesta? Ili je možda pedofilski lobi tako snažan da mu se ne može suprotstaviti čak ni društvo novinara? Ako je tako, onda je možda doista krajnje vrijeme da se istraživačko novinarstvo počne baviti tim temama... Što je s Aleksandrom Štulhoferom i njegovim krugom akademskih pedofila koje je prije desetak godina doveo u Hrvatsku? Tada je bilo zaključeno da u Hrvatsku treba uvesti spolni odgoj! Što je s udrugom „Queer“ koja je nedavno u Zagreb dovela poznatog akademskog zagovaratelja pedofilije?

Laička religija građanskoga društva po socijalističkom modelu

U Francuskoj je uobičajeno da političari objavljuju knjige u kojima izlažu svoje političke programe. Evo što kaže Vincent Peillon, francuski ministar odgoja i obrazovanja, član vladajuće Socijalističke partije:

„U laičkoj vjeri riječ je o tome da se promijeni sama narav religije, Boga, Krista, i da se definitivno uništi Crkva.“ (*Une religion pour la République*, 2010., str. 277.)

„Francuska revolucija je prodiranje u vrijeme nečega što ne pripada vremenu, to je apsolutni početak, to je nazočnost utjelovljenja smisla, regeneracije i iskupljenja francuskoga naroda. Godina 1789., neusporediva godina, je godina naglog povijesnog skoka i rađanja novoga čovjeka. Revolucija je meta-historijski tj. religiozan događaj. Revolucija podrazumijeva totalni zaborav onoga što je prethodilo. Škola igra fundamentalnu ulogu zato što ima zadaću osloboditi dijete svih pred-republikanskih veza da bi ga uzdignula na razinu građanina. To je novo rođenje, transsubstancijacija koja u školi i putem škole stvara novu crkvu i njezine nove klerike, novu liturgiju, novih Deset zapovijedi. [...] Učenika treba osloboditi svih njegovih determinizama: obiteljskih, etničkih, društvenih, intelektualnih“ da bismo se mogli „osloniti na mladež u procesu mijenjanja mentaliteta.“ (*La Révolution française n'est pas terminée*, 2008.)

Da netko ne kaže da nismo znali...

Svijetu je potrebno ozdravljenje vjere u Boga Stvoritelja

„Draga djeco, tražite od Isusa da ozdravi vaše rane koje ste zadobili zbog svoga grijeha ili grijeha vaših roditelja. Samo tako ćete shvatiti da je svijetu potrebno ozdravljenje vjere u Boga Stvoritelja.“ (Poruka od 25. ožujka 1997.)

melj ljudskih prava. [...] Kada pravna država ne traži istinu i opće dobro, kada se zaptvori prema transcendenciji, gubi ono što joj daje legitimitet. Demokratska načela postaju iskrivljena. [...] Tumačenje prava postaje pitanje proizvoljne vlasti: najjači svima nameće svoje tumačenje, koje više ne proizlazi iz transcendencije. Univerzalna ljudska prava koja su otvorena za transcendenciju danas koegzistiraju s „novim pravima“, koja su za nju zatvorena.“ (Marguerite A. Peeters)

To je shizofrena situacija koja izaziva duboku nelagodu civilizacije.

Natječaj za „homofoba godine“

Jedan od kandidata za „homofoba godine 2013.“ je novinarka koja je izvijestila o pedofilskim mrežama Alfreda Kinseya i zbog toga već bila sankcionirana u svojoj matičnoj kući. Je li demaskiranje pedofilije čin „homofobije“ (štogod taj izraz značio)? Ako homoseksualne udruge štite pedofile i ako se zalažu za legalizaciju pedofilije, onda jest. Nije li izbor za „homofoba godine“ politička manipulacija i čin javnog etiketiranja, socijalnog sabotiranja i profesionalnog diskreditiranja? Za očekivati je da će se javiti novinarska struka i stati u zaštitu profesionalne novinarske slobode izražavanja. Ili ne?

Požuda, preljub i sablazan

Ponekad se možemo naći iznenađeni i potreseni Isusovim savjetima i zahtjevima pred kojima teško možemo pronaći prostora za uzmicanje ili njihovo razvodnjavanje

fra Mario Knezović

Kada govori o sablazni i požudi tijela, Isus je jasan i oštar: ako nas oko sablaznjava, kaže nam da ga iskopamo, ili ako nas desnica sablaznjava, da ju odsijećemo (usp. Mt 5, 27-32). Ti Isusovi zahtjevi uzrokovani su okruženjem u kojem je navijestao radosnu vijest. Mnogi su živjeli po tijelu, vođeni požudom, i kao takvi bili su sablazan. Kod Isusa možemo pronaći povezivanje pojmova kao što su požuda, preljub i sablazan. Čini se da upravo tim redom i funkcioniraju. Sve počinje požudom očiju, nastavlja se preljubom i završava u sablazni.

Ako se udubimo u stvarnost u kojoj živimo, čut ćemo da se sve glasnije i bez stida izgovaraju rečenice i iznose stavovi koji su u najmanju ruku upitni. Tako ćemo vidjeti plakate ili grafički oblikovane simbole na kojima je prikazano tijelo muške ili ženske osobe s natpisom *My mind, my body, my choice*. Time se želi reći da smo mi vlasnici svoje pameti, svoga tijela i svojih odluka. Takva filozofija života vodi u svijet tjelesnoga užitka uz nijekanje duhovne razine. Takve stavove možemo prepoznati u sve češćim tvrdnjama da je sve u našim rukama te da sami potpuno odlučujemo o svojoj sudbini, svome usmjerenju, svojim životima, svome tijelu, svojim odlukama i koječemu drugome čime od Boga darovanu slobodnu volju usmjeravamo užitku kao glavnome pokretaču svojih čina. Očito je da se čovjek tako pretvara u biće koje ne računa na Boga. Ukoliko čovjek želi biti vlasnik svega i odlučivati o svemu, očito niječe svoga tvorca i njegove zapovijedi. A, razumije se, takva logika i filozofija života preko požude vodi u preljube i sablazni.

Sablazan

Grčka riječ za sablazan je *skándalon*. U svom jeziku imamo riječ skandal koju koristimo kada označavamo neke velike grijeha poznatih osoba. Riječ sablazan podsjeća nas na neke krupne grijeha. Isus kaže da je jao onome po kome sablazni dolaze i upozorava kako je čovjeku bolje da bude bačen u more s mlinskim kamenom oko vrata nego da sablazni bilo kojeg njegovog učenika (Lk 17, 1). Riječ *skándalon* izvorno je označavala dio zamke na koju se stavlja mamac. U stvari, znači zamka ili stupica. To je ranjavanje čistoće, nevinosti i srca druge osobe. Sablazan je zamka ili preprjeka koja uzro-

kuje nečiji pad. Sablazniti nekoga znači riječju ili primjerom dovesti ga u iskušenje da sagriješi. Dakle, neke stvari nisu samo naše jer smo poruka koju drugi iščitavaju. Ne može osoba koja se dugo ne kupa i ne drži do svoje higijene reći da je to samo njezina stvar jer neugodnim mirisima drugima stvara nelagodu. Isto je i s duhovnim i moralnim činima koji drugima nanose bol i ugrozu. Sablazni su i svakodnevni skandali kojima svjedočimo – kada se čudne namjere pojedinaca ili skupina žele nametnuti kao nešto normalno. Pod tim pritiskom i teretom uzdišu i vjernici i Crkva.

Preljub

Preljub je, igrajući se značenjima riječi, svojevrsna izdaja i uvrjeda ljubavi. Često kažemo da je drugo ime za Boga ljubav. Ako je tomu tako, preljub je izdaja i uvrjeda Boga. Uz to, preljub je, iskreno rečeno, ponajprije varanje samoga sebe, a tek onda varanje svoga bračnoga druga i, treće, uništavanje osobe s kojom se taj preljub čini. Preljubi se žele opravdati avanturama koje se prezentiraju kao nešto što nije tako strašno. Svećenici će čuti vrlo domišljate isprike od takvih grješnika i može se osjetiti da preljubnik ne osjeća krivicu i stvarno kajanje. Preljub, nadasve, ruši bračnu vjernost prisegnutu u privoli pred oltarom. Dakle, brak i obitelj dovedeni su u pitanje. Ponekad se plašim da ćemo u sveopćoj borbi za bračna i obiteljska prava zaboraviti čuvati ono što već imamo.

Bez radikalnih koraka nema hoda naprijed

Jedanput mi je jedan vrtlar pričao da neke voćke više nema koristi obrezivati niti prskati zaštitnim sredstvima. Voćke koje su zatrovane, reče mi, treba iskorijeniti jer samo tako postoji mogućnost stvaranja plodna tla za novu stabljiku. To vrtlarstvo iskustvo je na tragu Isusovih riječi da iskopamo, odsijećemo i odstranimo ono što nas vodi u duhovnu propast i sablazan drugima. Na duhovnome području kozmetički zahvati nisu mogući. Isusove riječi da trebamo razderati svoje srce, a ne samo haljine, putokaz su što nam je činiti. Bez radikalnih koraka nema hoda naprijed. K tomu, Isus reče da iz našega srca izlaze zle namisli, bludništva, krađe, ubojstva. Stoga nam je izgovarati riječi Psalma 51.: *Čisto srce stvori mi, Bože, i duh postojan obnovi u meni!*

Moja je požuda razapeta

Ništa mi ne će koristiti draži svijeta, ni kraljevstva ovoga vijeka. Bolje mi je umrijeti da se sjedinim s Isusom Kristom nego kraljevati svom zemljom. Tražim onoga koji je za nas umro. Onoga hoću koji je za nas uskrsnuo. Nadolazi čas moga rođenja. Oprostite mi, braćo, ne kratite mi da zadobijem život, ne želite da ostanem u smrti.

Onoga koji želi biti Božji ne predajte svijetu i ne zavodite ga zemaljštinom. Pustite me da doprem do čista svjetla. Tek kad stignem onamo, bit ću čovjek. Priuštite mi da budem sljedbenik muke svojega Boga. Tko njega ima u sebi, neka shvati što hoću i neka ima sućuti prema meni jer zna što me muči.

Knez ovoga svijeta hoće me oplijeniti i preokrenuti moje osjećaje prema Bogu. Neka mu nitko od vas koji ste tamo ne pomogne. Radije budite uz mene, to jest uz Boga. Nemojte brbljati o Isusu Kristu, a čeznuti za svijetom. Neka ne bude u vas zavisti. I ako vas ja kad dođem k vama budem drukčije nagovarao, ne slušajte me. Vjerujte radije onomu što vam sada pišem.

Živ vam pišem želeći umrijeti. Moja je požuda razapeta i u meni nema vatre koja teži za zemaljskim, nego je u meni živa voda koja u mojoj nutрини žubori i iznutra govori: „Dođi k Ocu!“ Ne veseli me propadljiva hrana ni naslade ovoga života. Želim Božji kruh, a to je tijelo Isusa Krista od roda Davida, a za piće želim njegovu krv, a to je nepropadljiva ljubav.

Ne želim živjeti među ljudima, a to će se dogoditi ako vi to budete htjeli. Dajte, i vi tako želite, da bi i vas Bog želio. To vas molim s ovih nekoliko redaka i, vjerujte mi, Isus Krist pokazat će vam da govorim istinu. On je usta koja ne varaju, kojima je Otac istinito progovorio. Molite za mene da ga postignem. Ne pišem vam po tjelesnu nadahnuću, nego po Božjoj volji. Budem li trpio, znači da mi želite dobro; budem li oslobođen, znači da me mrzite.

U svojim se molitvama sjetite Crkve u Siriji koja u mojoj odsutnosti ima Boga za pastira. Nadgledat će je sam Isus Krist i vaša ljubav. Stid me je što se ubrajam među njih jer toga nisam dostojan, jer sam posljednji i nedonošće. Ali, ako Boga postignem, dobio sam milost da budem netko. Pozdravlja vas moj duh i ljubav Crkava koje su me, ne kao prolaznika, primile u ime Isusa Krista. I one koje nisu bile na putu kojim se kretalo moje tijelo, pratile su me iz grada u grad.

Sveti Ignacije Antiohijski

Molitva za zdravlje

Svemoguć i milosrdni Bože, ti si vladar i vlasnik svega što postoji i svega što jest. Ti si vladar i vlasnik i moga bića i svega što jesam, što u svom srcu nosim i što imam. Gospodine, ništa ne postoji bez tebe osim grijeha i zato još jedanput odlučujem biti tvoj i s tobom.

Još jedanput, Gospodine, tebi predajem sve što jesam, sve što imam i čitavo svoje biće. Posebno ti, Gospodine, predajem ona područja svoga života gdje sam slab, gdje sam ranjen grijehom, patnjom, bolima, porazima, neuspjesima. Tebi, Gospodine, predajem ona područja svoga života gdje se osjećam poraženim, nesretnim, nemirnim, prestrašenim, zabrinutim, gdje se, Gospodine, osjećam da su nastupile brige, nesreće, nemiri. Gospodine, molim te, dođi u one kutke moga bića gdje vlada strah, nepovjerenje i zabrinutost i ondje gdje se nalaze najteži i najdramatičniji problemi! Gospodine, tebe zazivam i tebe pozivam: – Dođi, Gospodine Isuse!

Gospodine, pozivam te u srca onih ljudi koji svaki dan imaju psovku na jeziku, u međuljudskim odnosima i u srcu. Pozivam te, Gospodine, onima kojima je svaki dan psovka način komuniciranja, način rješavanja problema, način odnosa prema ljudima i stvarima.

Dođi, Gospodine Isuse, u ona područja i u ona srca koja su ranjena problemom ovisnosti.

Dođi, Gospodine, onima koji piju i tako unesrećuju sebe i ruše svoje zdravlje i sreću svoju i svojih obitelji.

Dođi, Gospodine Isuse, onima koji su zahvaćeni problemima kocke i igara na sreću.

Dođi, Gospodine Isuse, onima koji su zahvaćeni problemima ovisnosti o drogi i kemijskim sredstvima.

Dođi, Gospodine, onima koji su zahvaćeni i zarobljeni problemima ovisnosti o igrama i kompjuterskim igricama i probudi želju za zdravljem, želju za slobodom i želju za srećom.

Dođi, Gospodine Isuse, onima koji organiziraju svoj život bez tebe, bez sakramenata, bez svete Mise, bez molitve i koji žive samo svojim snagama, koji ovaj svijet žele urediti svojim snagama i svojim mudrostima.

Gospodine, budi s onima koji su zaboravili biti prijatelji ljubavi, prijateljstva i dobrote koja dolazi od tebe.

Ispuni, Gospodine, sva naša prijateljstva sobom, svojim Duhom, svojom dobrotom i

svojom snagom.

Daruj nam milost za prijateljstva koja su u Duhu Svetomu, a ne sebična prijateljstva puna vlastitih interesa.

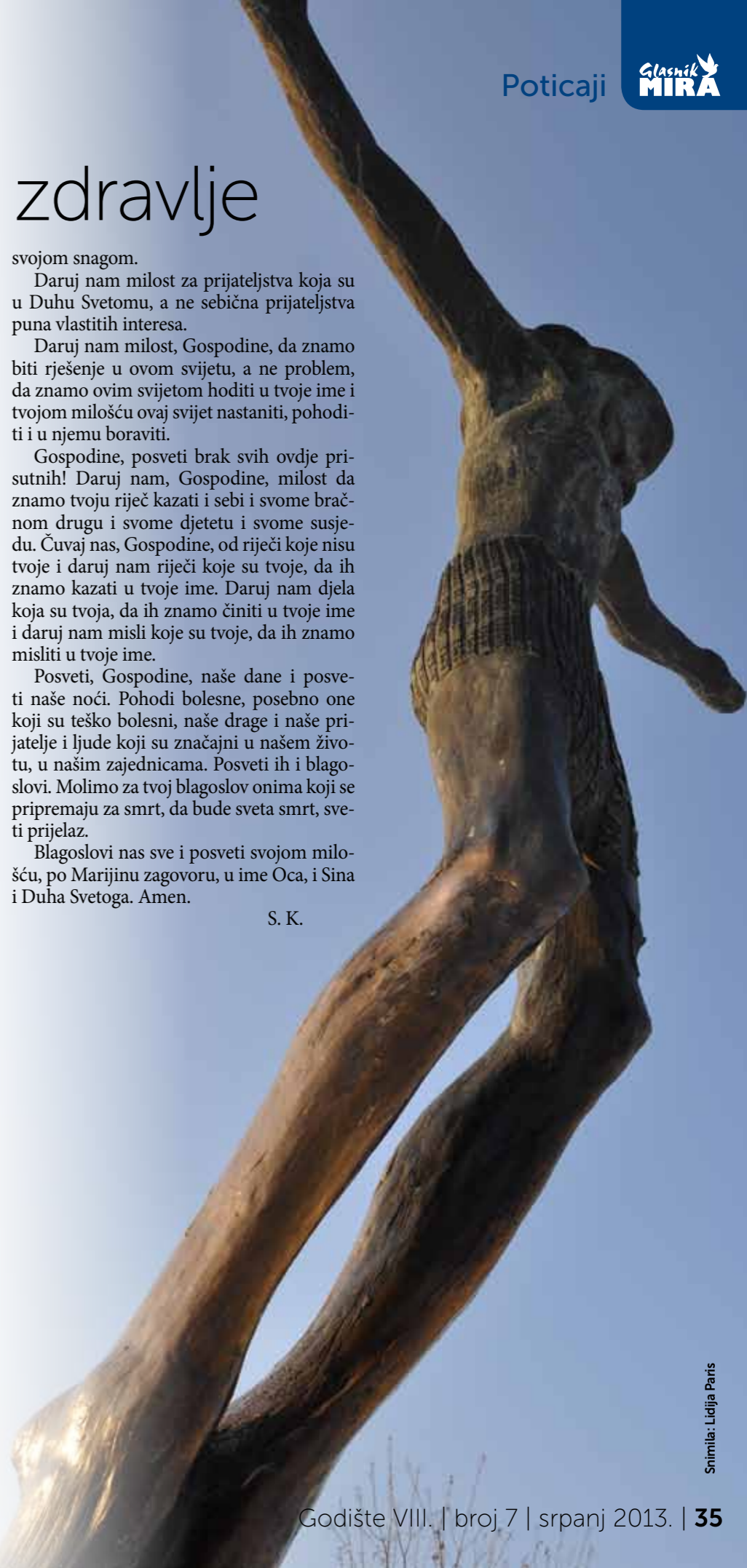
Daruj nam milost, Gospodine, da znamo biti rješenje u ovom svijetu, a ne problem, da znamo ovim svijetom hoditi u tvoje ime i tvojom milošću ovaj svijet nastaniti, pohoditi i u njemu boraviti.

Gospodine, posveti brak svih ovdje prisutnih! Daruj nam, Gospodine, milost da znamo tvoju riječ kazati i sebi i svome bračnom drugu i svome djetetu i svome susjedu. Čuvaj nas, Gospodine, od riječi koje nisu tvoje i daruj nam riječi koje su tvoje, da ih znamo kazati u tvoje ime. Daruj nam djela koja su tvoja, da ih znamo činiti u tvoje ime i daruj nam misli koje su tvoje, da ih znamo misliti u tvoje ime.

Posveti, Gospodine, naše dane i posveti naše noći. Pohodi bolesne, posebno one koji su teško bolesni, naše drage i naše prijatelje i ljude koji su značajni u našem životu, u našim zajednicama. Posveti ih i blagoslovi. Molimo za tvoj blagoslov onima koji se pripremaju za smrt, da bude sveta smrt, sveći prijelaz.

Blagoslovi nas sve i posveti svojom milošću, po Marijinu zagovoru, u ime Oca, i Sina i Duha Svetoga. Amen.

S. K.

Gospa od Ukazanja, Brazil

Rob Zaharija, ne mogavši više podnositi zvjersko postupanje svojih gospodara na jednoj plantaži kave, pobjegao je prema gradu São Paulu. Nadzornik je pošao u potjeru za njim i pronašao ga u jednoj šumi te mu ruke i noge okovao lancima teškima sedam kilograma. Kad su prolazili ispred kapelice Gospe od Ukazanja, rob je iz svega srca zavapio Gospi za pomoć. Lanci s njegovih ruku i nogu odmah su spali. Vidjevši to, nadglednik ga pusti na slobodu.

fra Karlo Lovrić

Svjetski dan mladih održat će se od 23. do 28. srpnja 2013. godine u Rio de Janeiru pod geslom: *Podite, dakle, učinite mojim učenicima sve narode!* (Mt 28, 19) U nedjelju 28. srpnja mladi će zajedno s papom Franjom slaviti euharistiju. Dakako, sudjelovat će i mladi iz Hrvatske i BiH. Suzaštitnica Svjetskoga dana mladih je Gospa od Ukazanja u Aparecidi u Brazilu.

Ukratko o Brazilu

Brazil se nalazi u Južnoj Americi i sa 150 milijuna katolika najveća je katolička zemlja na svijetu. Na žalost, podatci govore da 40 % stanovnika ne prakticira vjeru. Osim što je najveća katolička zemlja, Brazil je s 8,514.877 km² četvornih po površini peta zemlja na svijetu i ima 190 milijuna stanovnika. Do 7. rujna 1822. bio je portugalska kolonija. Među nekoliko milijunskih gradova najveći je São Paulo koji s okolicom broji 20 milijuna stanovnika. Iako je Brazilija najmlađa, osnovana tek 1956., glavni je grad Brazila s 2,851.549 stanovnika.

Kršćanstvo u Brazil stiže istodobno s njegovim otkrićem i ostavlja duboke korijene u društvu: prvi javni čin nakon otkrića bilo je slavlje svete Mise 26. travnja 1500.

Prvi misionari u ovoj velikoj zemlji bili su isusovci, koji su u Brazil došli 1549. Šestorica prvih isusovaca utemeljitelji su São Paola. Benediktinci stižu 1581., tri godine kasnije, 1584., stižu bosonogi karmelićani i franjevci, a 1642. i franjevci kapucini.

Sve do 18. st. država je kontrolirala crkveno djelovanje (*Padroado*), a druge religije nisu bile dopuštene. Država je namještala biskupe i svećenike. Nakon što je 7. siječnja 1890. proglašena republika, Crkva je odvojena od države da bi se taj suodnos ponovno uspostavio ustavom iz 1934., a godine 1952. osnovana je i Biskupska konferencija Brazila (CNBB). Na kraju 50-ih godina prošloga stoljeća Crkva počinje više djelovati na rješavanju socijalnih problema, a uvođenjem vojne diktature 1964. počinju sukobi s državom. Riječ je o vrlo tešku razdoblju za

Crkvu. Mnogi su svećenici mučeni i ubijeni, a biskupi proganjani. Kao i u nekim drugim latinoameričkim državama toga vremena, teologija oslobođenja i u Brazilu je imala velik broj pristaša pa su crkve često pretvarane u političke pozornice, a Misa i glazba u socijalni prosvjed. Osamdesetih i devedesetih godina dvadesetoga stoljeća Vatikan je osudio teologiju oslobođenja, što dovodi do gubitka njezina utjecaja, ali i do rasta karizmatičke katoličke obnove i tradicionalnih vjerskih pokreta.

Kipić izvađen iz rijeke

Gospa od Ukazanja ili Naša Gospa Bezgrješnoga Začeca od Aparecide zaštitnica je Brazila i slavi se 12. listopada. Svetište se nalazi u Aparecidi, u državi São Paulo. Aparecida je duhovno središte s crnom Gospom da bi bila bliza siromašnima i progonjenima, a ovdje su to često crnci.

Povijest Gospe od Ukazanja počinje 1717. godine. Dogodilo se to na vrlo neobičan način. Naime, ljudi u mjestu Guaratingueta saznale da bi guverner São Paola don Pedro di Almeida za vrijeme svoga putovanja prema gradu Vila Rica, današnjem Ouro Pretu u Minas Geraisu, mogao naići i s pratnjom se zaustaviti baš kod njih. Na tom putu trebalo bi proći dolinom rijeke Parnaíba u okolici Guaratingueta. Za tu je prigodu guverneru i pratnji pripremljen veliki banket, a od mjesnih se ribara naručila veća količina ribe. Ribari Domingo Martins, João Alves i Filip Pedroso i još neki cijelu su noć bacali svoje mreže u rijeku Parnaíba, ali mreže su ostale prazne. Prvi puta u životu rijeka Parnaíba uskratila im je jelo. Ta im je rijeka bila glavni, zapravo i jedini izvor prihoda. Veoma razočarani neki su ribari odustali, no spomenuta trojica bili su uporni. Nisu odustali. Plovili su oko 6 km uzduž rijeke sve do luke Itaguassu i tu ponovno bacili svoje mreže. Prvi „ulov“ koji se našao u mreži bio je, na njihovo veliko iznenađenje, kipić bez glave sav u blatu.

João ga je umotao u svoju košulju i odložio u kutak lađice. Bacio je mrežu još jednom.

Ovoga puta iz vode je izvukao malu glinenu „loptu“: bila je to glava crnoga glinenog kipića koji je prikazivao lik žene. Legenda kaže da je kip, kad mu je stavljena glava, odjednom postao težak premda je bio visok samo 35 cm i „normalno“ težak oko tri kilograma. Ponovno su bacili mreže i opet doživjeli iznenađenje: s mukom su ih povlačili jer su bile pune ribe najbolje kvalitete tako da se lađa jedva održavala na vodi. Bilo je to 17. listopada 1717. godine. Ribari su kip ostavili Silvani, ženi Joãovoj koja ga je čuvala desetak godina.

Otada je obitelj Alves svakodnevno nakon svršetka radnoga dana molila kronicu pred čudotvornim kipom. Godine 1726. kip su predali sinovima Atanaziju i Pedrosu koji su ga stavili u jednu malu drvenu nišu. Nakon toga započela su se događati čudesa, a s čudesima i povijest čašćenja Gospe od Ukazanja (Aparecida) koja je tijekom gotovo tri stoljeća osvojila srca milijuna i milijuna Latinoamerikanaca.

Crna Gospa Brazilska

Blažena Djevica Marija zauzima posebno mjesto u srcu brazilskoga naroda. Njezino štovanje u Brazilu povezano je s prvom evangelizacijom Latinske Amerike. Misionari iz Europe širili su ovu pobožnost i ona se prenosila s naraštaja na naraštaj. Brazilski narod utječe se Gospi uvijek s velikom sinovskom odanošću i vjernošću jer Nossa Senhora, kako je s poštovanjem zovu, uvijek je *Mae querida* – ljubazna majka koja prima, štiti i podupire sve one koji joj se utječu iskrenom vjerom.

Mnoge su crkve u Brazilu posvećene Gospi s različitim naslovima: Gospa od Nazareta, Gospa od Bezgrješnog Začeca, Gospa od Progonstva, Gospa od Žalosti, Gospa od Trajne Pomoći, Gospa od Križa, Gospa od Uskrsnuća... Reklo bi se, cijele litanije beskonačnih zaziva prema Onoj koja je glasnogovornica nade svega Božjeg puka u svim životnim okolnostima, radosnim i žalosnim. Ipak, među svim naslovima najdraži je onaj Nossa Senhora Aparecida.

Odmah nakon „čudesna ribolova“ onog dalekog listopada 1717. skroman i neuk puk, ali puk duboke vjere, doživio je prva velika čudesa. Priča se, između ostaloga, o robu Zahariji koji je, ne mogavši više podnositi zvjersko postupanje svojih gospodara na jednoj plantaži kave, pobjegao prema gradu São Paulu. Nadzornik je pošao u potjeru za njim i pronašao ga u jednoj šumi te mu ruke i noge okovao lancima teškim sedam kilograma. Kad su prolazili ispred kapelice Gospe od Ukazanja, rob je iz svega srca zavapio Gospi za pomoć. Lanci s njegovih ruku i nogu odmah su spali. Vidjevši to, nadglednik ga pusti na slobodu.

Evo zašto predaja kaže da je Gospa crna: jer želi biti blizu siromašnima i potlačenima, a u ono vrijeme potlačeni su bili crnci.

Svetište Naše Gospe Bezgrješne u Aparecidi

Gospa od Ukazanja, kako kaže i samo ime Aparecida, zaštitnica je cijeloga Brazila. Njezi-

no svetište je u São Paulu i najposjećenije je poslije svetišta u Guadalupeu (Meksiko). To svetište godišnje posjeti više od osam milijuna ljudi.

Od primitivnog oratorija, drvenoga oltara o kojem se govori u starim dokumentima, do kapele koja ga je zamijenila i s naknadnim dogradnjama sve do stare bazilike podignute na kraju 19. stoljeća povijest ovoga svetišta prikazuje djelo vjere brazilskoga puka i njegove posebne ljubavi prema Presvetoj Djevici.

Od svibnja do listopada u cijeloj zemlji organiziraju se brojna hodočašća u marijanska svetišta: na jugu Brazila najomiljeniji je cilj Nossa Senhora Aparecida, a na sjeveru, u Belemu, hodočasti se Gospi od Nazareta čija se pobožnost očituje u procesiji Cirio de Nazaré, lijepoj procesiji u kojoj svake godine sudjeluje i više od milijun hodočasnika.

U marijanskim mjesecima posvuda u zemlji organiziraju se procesije, „peregrinatio Mariae“, u kojima Gospina slika prolazi od kuće do kuće, a oko posebno okićenih olta-

rića svaku večer okuplja se obitelj s rođacima i susjedima i moli kronicu. Na kraju mjeseca procesija završava u župi s krunjenjem kipa: gesta pobožnosti koju narod iskazuje Mariji priznajući je kraljicom.

Zlatna ruža

Godine 1883. sagrađena je bazilika, danas poznata kao „stara bazilika“. No, u prošlom je stoljeću sagrađena i nova, veća bazilika koja je svečano otvorena 15. kolovoza 1967. Njezina gradnja trajala je dvanaest godina. Tom prigodom Pavao VI. po svom je delegatu za Gospu od Ukazanja poslao Zlatnu ružu. Dana 4. srpnja 1980., za svoga prvog pohoda Brazilu papa Ivan Pavao II. baziliku je posvetio Gospi od Ukazanja (Aparecida) i dao joj je naslov *Basilica minor*. Tom je prigodom Papa primijetio da se malo prije toga dogodio jedan incident. Naime, kipiće je pao i raspao se u komadiće. „Meni kažu“, rekao je Papa, „kako su među tolikim komadićima nađene netaknute dvije Djevičine ruke ujedinjene u molitvi. To je zapravo simbolika – sklopljene Marijine ruke u ovakvu rasulu poziv su njezinim sinovima da u svom životu nađu mjesta za molitvu i slušanje Boga bez kojega sve ostalo gubi smisao i vrijednost.“

I papa Benedikt XVI. posjetio je svetište Gospe od Ukazanja te 2007. posvetio novi zvonik u Aparecidi, najviši na svijetu.

Papa Pijo XI. proglasio je Našu Gospu (*Nossa Senhora*) kraljicom i zaštitnicom Brazila.

Svetište je vidljivo s desetak kilometara udaljenosti. Bazilika je sagrađena u obliku grčkoga križa na brežuljku koji dominira gradićem Aparecidom i cijelom dolinom. Bazilika je duga 173 i široka 168 metara (18.000 četvornih metara), kupola je visoka 70, a zvonik 100 metara. Za izgradnju je upotrijebljeno 25 milijuna opeka. Bazilika može primiti oko 46.000 vjernika. Po svojim proporcijama ova je bazilika druga po veličini na svijetu. Samo je veća bazilika sv. Petra u Rimu. Uz baziliku se prostire golem trg, a obližnje parkiralište može primiti 4.000 autobusa i 6.000 automobila.

Papa Ivan Pavao II. Gospi od Aparecida uputio je molitvu:

Gospa Aparecida, jedan Tvoj sin koji Ti pripada bez rezerve – *Totus tuus!* – pozvan tajanstvenim planom providnosti da bude namjesnik Tvoga Sina na zemlji, obraća Ti se u ovom trenutku. Sjeća se s ganućem, radi ove Tvoje crne slike, jedne druge Tvoje slike: Crne Gospe od Jasne Gore! Majko Božja i Majko naša, zaštitni Crkvu, Papu, biskupe, svećenike i sv. vjerni puk: primi pod svoj zaštitnički ogrtač redovnike, redovnice, obitelji, djecu, mlade i njihove odgojitelje!

Snimila: Lidija Paris

Odmjeravanje

Bog nas je stvorio slobodnima i hoće da takvi i ostanemo

fra Miljenko Stojić

Obljetnici ukazanja Kraljice Mira posebno se zbraja koliko se već godina ukazuje, koliko je hodočasnika prošlo kroz međugorsku župu, koliko ovoga, koliko onoga... A meni se to jednostavno ne da jer bitno je da Božja milost teče, i ništa više. Radije pamtim neke druge pojedinačne događaje. Recimo, kao hodnja jedne skupine hodočasnika iz Zagreba. Dok ovo pišem saznajem da su negdje oko Knina. Svoje su putovanje pomno isplanirali, znaju kuda će proći. Jedino ne znaju kako će u pojedinim mjestima biti prihvaćeni, hoće li uvijek uspjeti naći konačište. Predvodi ih negdašnji pripadnik postrojbi Hrvatske vojske za posebne namjene. Iskusio je puno toga i na kraju svega predao se molitvi. Shvatio je da je prava snaga u Bogu, sve ostalo je samo tlapnja. Nedavno sam mu blagoslovio i križ koji nose na hodočašću. Htio je da to bude na mjestu ubojstva širokobriježkih franjevaca. Držao je da su događanja na Širokom Brijegu i događanja u župi Međugorje i te kako povezana. U oba slučaja Bog progovara svome narodu i kaže mu da se ne boji. Načini jesu različiti, ali su posljedice jednake.

Istina je da trenutnu hrvatsku politiku s obiju strana granice nije briga za ovakvo ponašanje negdašnjeg njihova branitelja i skupine istomišljenika. Ona ide nekim svojim putem, putem klanjanja političkim elitama u tuzemstvu i inozemstvu. Stvorena su, naime, središta moći koja su vrlo udaljena od volje naroda. On ih, dapače, nije birao, nego su oni izabrali sami sebe. U određenom trenutku dokopali su se novca i položaja te na-

stavili po nekoj svojoj pameti. Naravno da to nije vodilo i da ne vodi ničemu dobrom. Odsklizali su prema propadanju umjesto da idu prema napretku. To još traje. No, hvala Bogu, među nama ima onih koji su se probudili i nitko nam ne može nametnuti svoje mišljenje, kao što ga ni mi nikome ne namećemo. Imamo pravo živjeti svoj život. I pobjorali su nas se. Zbog toga su počeli udari s raznih strana. Zlo ne može trpjeti da dobro počinje pobjeđivati.

Ako bismo sada to iz visoke politike prebacili u svoj običan svagdanji život onda bismo mogli reći da sebi moramo odgovoriti što zapravo znači ubojstvo hercegovačkih franjevaca i mnoštvo puka za nas, što za nas znači ukazanje Kraljice Mira u župi Međugorje. Jesmo li spremni pričati o tome i zalagati se da ta istina pobijedi ili ćemo i dalje gledati koju korist od svega možemo izvući? Pravo je to odmjerenje snaga u nama ili razabiranja puta kojim nam je ići. Mnoštvo je glasova oko nas i nije nam uvijek lako između njih izabrati ono što je kvalitetno. Često je to tako lijepo umotano da nam se čini vrlo primamljivo. Tako me neki dan iznenadio jedan poznanik. Bila je riječ o nasrtajima da se homoseksualnim, i kako se sve ne zovu, osobama priznaju tzv. ljudska prava. Meni nije bilo jasno da su im uskraćena, a njemu da to ne shvaćam. U srži je bilo hoćemo li prihvatiti argumentaciju tih osoba ili ne. I on je podlegao velikim riječima uopće ne shvativši da pozadina izgleda posve drukčije. Da nije, ne bi oni to silom nametali drugima, većina bi to davno shvatila. Nije

zamjeriti poznaniku, ne uspiju to nekada ni oni u Crkvi, koji bi morali. Tako je to kad se pokuša popuštati modi i hirovima.

U jednoj svojoj poruci Gospa reče da smo joj suradnici, da čeka da joj pomognemo. Stresu čovjeka te njezine riječi. Tko sam ja da pomažem Gospi? Onda shvatiš da nemaš pravo stajati po strani dok su vremena teška i dok ih možeš mijenjati sa svojim Bogom. Zacijelo ne treba mnogo pameti pa zaključiti da to nisu isprazne riječi. Vremena zaista jesu teška. Takvima ih nije učinila Gospa, a ni oni koji su s njom. Zlo se razmahalo jer mu se čini da je došlo njegovo vrijeme. I našlo je suradnike među nama! Kad je to već tako, kako mogu ne biti s Gospom? Nije važno koliko ću pridonijeti, važno je da sudjelujem. Naoko jednostavno a, eto, vidimo da nam je ponekad teško.

Stvarno, odmjeriti nam je snage i sa samima sobom i s tendencijama u društvu oko sebe. Po strani ne možemo i ne smijemo stajati! Umišljamo si da je to teško. Ma, ispravna priča! Kada je u pitanju ono što volimo, nema te poteškoće koju nismo u stanju svladati. Uzmimo za primjer samo svoje ljetovanje. Čitavu se godinu mučimo, pomno skupljamo novčice da bismo onda mogli otići na zasluženi odmor. K tomu prethode i razne druge pripreme. Primijenimo to i na, ponavljam, razmišljanje o sebi i o svijetu oko sebe pa će puno toga biti drukčije. Nikoga ne ćemo napadati, nikoga uvrijediti, ali uvijek ćemo biti svoji. Bog nas je stvorio slobodnima i hoće da takvi i ostanemo. Pa, daj, ne možemo sami biti nekog drugog mišljenja!

Tjedni molitveni program

– ljetni raspored
(od obljetnice do Mise na Križevcu)

PONEDJELJAK I UTORAK

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SRIJEDA

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
22 - 23 h Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Krunica
19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Križni put uz Križevac
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
22 - 23 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 19 h Sv. Mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Krunica na Brdu ukazanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

Glasnik MIRA

O međugorskim događajima te odjecima u svijetu i Crkvi čitajte u *Glasniku mira*, mjesečniku Informativnog centra MIR Međugorje.

Suradujte u *Glasniku mira*. Podijelite svoje dojmove i iskustva.

Uredništvo:
Glasnik mira, Gospin trg 1
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 653 327
E-mail: kreso.sego@medjugorje.hr

Preporučite drugima *Glasnik mira*.
Darujte im godišnju pretplatu.
Pretplatite se na *Glasnik mira*.

Služba pretplate:
Tel.: 00 387 36 653 342
E-mail: lidija_paris@medjugorje.hr

RADIOPOSTAJA
MIRA
MEĐUGORJE
Jajce 87,8 Mhz
Mostar 100 Mhz
Banja Luka 107,8 Mhz
Hercegovina 101,5 Mhz
Lašvanska dolina 100 Mhz
Split, Južna Hrvatska 101,5 Mhz
Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz
Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
Sjeverozapadna Bosna, Jajce 106,7 Mhz
Zepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Sateliti:
Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
Gospin trg 1
88266 Međugorje,
Bosna i Hercegovina

Tel: ++387 36/653 547 uredništvo
++387 36/651 100 glavni tehničar
++387 36/653 548 marketing
Faks: ++387 36/653 552

e-mail: marketing@medjugorje.hr
www.medjugorje.hr

Približio i preveo Zoran Pervan

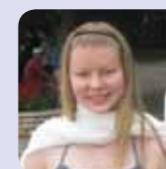
Luke, Belgija

Ovdje sam prvi put bio 1988. godine. To je bilo čisto turistički, ali sam osjetio da ću se vratiti. Nakon toga do-
lazio sam još nekoliko puta, a jednom sam ostao čak punih šest tjedana. Međugorje se jako promijenilo. U početku je bilo maleno i rustikalno. Fra Slavko više nije s nama, ali je Gospa tu, i to je jedino bitno. Kad sam bio ovdje 2000. godine, osjetio sam svećenički poziv i otišao u sjemenište, ali sam ga napustio i oženio se. Na žalost, prije tri godine rastali smo se i sada sam ovdje kako bih otkrio što mi je dalje činiti. Molim se da pronađem mir jer imam osjećaj da sam ga izgubio. Sve se zakompliciralo.

Ivan, Sarajevo, BiH

Imam 30 godina, dolazim iz Sarajeva, radim kao novinar za Radio Mariju u BiH. Već godinama dolazim u Međugorje kao hodočasnik. Za mene je Međugorje mjesto obraćenja i mjesto gdje čovjek može pronaći mir. Nakon hodočašća u Međugorje uvijek se osjećam jako dobro. Mislim da čovjek ovdje može promijeniti svoj život. Na Podbrdu osjećam neki poseban mir i zadovoljstvo.

Gemma, Engleska

U Međugorju sam prvi put bila prije četiri godine i o tada svake godine dolazim na Mladifest. Prije prvog dolaska nisam znala što je Festival mladih niti sam što očekivala. Znam da to zvuči dramatično, ali taj mi je dolazak promijenio život i zato sam nastavila vraćati se svake godine. Dolazim da se obnovim jer je ovdje tako lako moliti, Mise su pune radosti, lako je osjećati blizinu Boga i Gospe. Kod kuće se lako izgubim u svakodnevnim brigama. Sretna sam što mogu svake godine doći na Mladifest jer mi je to duhovna obnova. Gospa nas vraća na pravi put, a kada se vratimo kući, pomaže nam živjeti njezine poruke. Neki od mojih prijatelja misle da sam malo luckasta jer im pričam o tome da se ovdje Gospa ukazuje i jer im na dar donosim križeve. Mislim da su zainteresirani, ali i pomalo skeptični. Kada me nešto pitaju, pokušavam im odgovoriti najiskrenije što mogu. Ako živim najbolje što mogu, ako sam im dobra prijateljica, ako živim Gospine poruke, to će ih možda privući Isusu. Možda će jednoga dana i oni biti ovdje sa mnom.

Došli smo ti, Majko draga!

Hodnja mira dolazi pred međugorsku crkvu